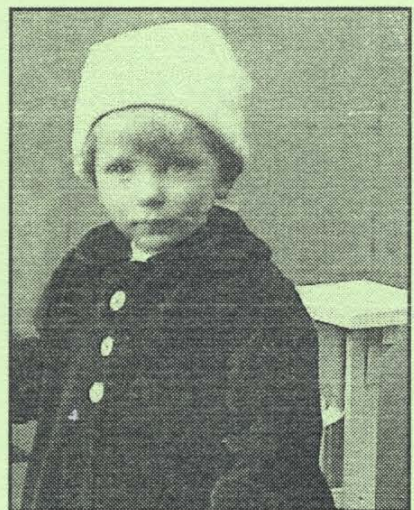

Roots@Groningen

VOORHEEN HUPPELDEPUP

Afdelingsorgaan Nederlandse Genealogische Vereniging
Afdeling **Groningen** - jaar **2009** - jaargang **16** - nr. **1**

Roots@Groningen

wordt uitgegeven door de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) afdeling Groningen en verschijnt drie keer per jaar.

Abonnementen

Roots@Groningen wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV afdeling Groningen.

Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren middels een bijkomend of gezinslidmaatschap (à € 9,00 per afdeling/lidmaatschap) van de afd. Groningen.

Dit kunt u aanvragen bij de landelijke ledenadministratie: NGV, Postbus 26, 1380 AA te Weesp.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdelingssecretaris.

Andere belangstellenden kunnen een los abonnement nemen op Roots@Groningen door overmaking van een bedrag van € 9,00 op girorekening 556 30 62 t.n.v. NGV afdeling Groningen te Ten Boer onder vermelding van 'Abonnement Roots@Groningen'.

Opzeggen van losse abonnementen schriftelijk **vóór 1 november** van het lopende jaar.

Oude nummers en jaargangen

Losse nummers 2005 t/m 2008 kosten € 3,00 en volledige jaargangen € 9,00, inclusief porto.

Losse nummers van eerdere jaargangen, voor zover voorradig, kosten € 1,00 per stuk en volledige jaargangen € 2,00. Dit alles bij afhalen en dus exclusief porto.

Deze kunnen besteld worden door het verschuldigde bedrag over te maken op de hierboven genoemde girorekening o.v.v. de gewenste nummers en/of jaargangen.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen kunnen auteursexemplaren verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Kopij voor Roots@Groningen

Kopij voor het volgende nummer **uiterlijk half maart 2009** toesturen aan het redactieadres:

Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen

of via e-mail redactie@groningen.ngv.nl.

Enige spelregels

- Auteurs van artikelen en genealogische publicaties geven door het inzenden toestemming tot publiceren in zowel Roots@Groningen als op de website van de NGV-afdeling Groningen, tenzij de auteur bij inzending uitdrukkelijk een voorbehoud maakt.
- Het spreekt vanzelf dat kopij grotendeels betrekking dient te hebben op Groningen.
- Bij voorkeur insturen via e-mail, op floppy (met een afdruk) of duidelijk geschreven/getypt.
- Hoewel we uiteraard blij zijn met elke inzending, worden meerdere bijdragen van één inzender verspreid over diverse nummers van Roots@Groningen.
- Artikelen kunnen door de redactie (na overleg met de auteur) worden bewerkt/ingekort.

Verantwoordelijkheden

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de stukken die zijn voorzien van een naam.

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren, te redigeren, in te korten en enigszins aan te passen evt. in samenspraak met de schrijver van het artikel.

Eerder en elders gepubliceerde artikelen worden niet geplaatst.

Artikelen worden opgenomen in volgorde van ontvangst en/of belangrijkheid, dit alles ter beoordeling van de redactie.

Advertenties

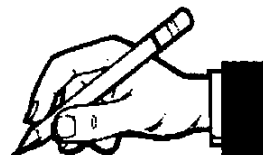
Indien u een advertentie wilt laten opnemen in de volgende Roots@Groningen, wordt u uitgenodigd te informeren naar de zeer interessante advertentietarieven bij de penningmeester.

Advertenties met een genealogische inhoud (door de redactie te bepalen) en een lengte van maximaal 10 regels kosten € 5,00 voor leden en € 8,50 voor niet-leden. Maximaal één plaatsing per jaar. Indien gewenst kan de advertentie tevens op het "prikbord" van onze website worden geplaatst voor € 2,50 extra. Totaal derhalve voor € 7,50, resp. € 11,00.

Website NGV afdeling Groningen:	http://groningen.ngv.nl
Inhoud Roots@Groningen	januari 2009, jaargang 16 nr. 1
Voorwoord	1
In memoriam Roel Roggema	2
Afdelingsprogramma	2
Agenda	3
Mededeling	3
Genealogisch voorstellen.	4
Bestuur en Beleid	5
Hobby uit hobby: Leo v.d. Linden	8
Unne Brungers uit Westerlee	10
Naamslijsten XIX, Willekeur schippers, 1737	13
Protocol van criminele zaken	14
Hanko (Appingedam).	16
Stamreeks de Haas	18
Groninger militairen in het Staatse leger vóór 1795 (III).	20
Bij de foto van: Leo v.d. Linden	23
Nieuws van de archieven.	23
Boekenrubriek	26
Met verschillende namen zoeken	28
Allemaal@digit@ (nr. 26).	28
Vragenrubriek	31

Voorwoord

Gert Zuidema, voorzitter

Aan het einde van een jaar kijken we meestal terug op wat we in het bijna voorbijgegaan jaar hebben meegemaakt. Vaak is het een mix van allerlei gebeurtenissen en belevenissen waar we soms met gemengde gevoelens op terugzien. Wat het nieuwe jaar zal brengen moeten we maar weer afwachten. Namens bestuur, redactie en medewerkers wens ik u in ieder geval goede en fijne feestdagen en voor 2009 een gezond en voorspoedig jaar toe.

Voor onze afdeling was de Genealogische Dag op 24 mei een belangrijk evenement waarvoor een aantal mensen ruim een jaar hard heeft gewerkt om de dag te doen slagen. Er is achter de schermen ook veel werk verzet om op die dag het Groninger kwartierstatenboek 3 en de cd-rom van deel 1 te laten verschijnen. Het deed ons goed te merken dat in deze tijd met intensief gebruik van het internet voor genealogie, er toch veel belangstelling was voor het 3^e Groninger kwartierstatenboek.

Samen met het RHC Groninger Archieven hebben we workshops voor beginnende genealogen georganiseerd in de bibliotheken van Delfzijl en Winschoten om te laten zien hoe je voorouders op diverse websites kunt vinden. Het komende jaar willen we dat in meer plaatsen gaan doen en dan wordt er tevens aandacht aan lokale en regionale geschiedenis besteed.

De lezingen in het voorjaar van 2009 organiseren we samen met Stad & Lande onder het thema "Drie eeuwen werk en inkomen". De data, onderwerpen en sprekers vindt u in de agenda.

Vakhistorici beschouwen genealogie als een hulpwetenschap van de geschiedenis maar het omgekeerde is ook waar. Genealogie wordt echt leuk als je de historische context waarin onze ouders en voorouders leefden er bij betreft. Een mooie bron is de "Geschiedenis van Groningen" in drie delen waarvan er nu twee verschenen zijn. Voor genealogie en regionale en lokale geschiedenis zijn in ons geval vooral de Groninger Archieven onmisbaar. Als afdeling zijn we blij met de faciliteiten voor lezingen en vergaderingen, de hulp, medewerking en samenwerking bij allerlei activiteiten van directie en medewerkers van de Groninger Archieven. Onze hartelijke dank daarvoor!

Het afgelopen jaar kregen we er een flink aantal nieuwe leden bij en we hopen dat we ook in 2009 veel nieuwe leden mogen verwelkomen.

De vorige keer nam Eilko van der Laan afscheid van de redactie, zijn opvolger Klaas Nijmeijer uit Vries heten we van harte welkom en in dit nummer vindt u zijn "even voorstellen", "maidenspeech" bij de boekaankondigingen en nog een vraag. Als vrijwilliger voor Genlias en medeorganisator van de Genealogische Dag is hij geen onbekende in onze kring.

Omdat het hoofdbestuur een kleine contributieverhoging heeft voorgesteld, gaat het abonnementsgeld van ons blad ook iets omhoog. Het abonnementsgeld voor 2009 wordt € 9,00 in Nederland en voor buitenlandse abonnees blijft het € 11,00.

De inhoud van dit nummer is weer zeer gevarieerd, de volledige inhoud staat aan de binnenkant van het omslag.

Als u bij de genealogische gegevens van uw Groningse familie een aardig verhaal weet te vertellen en een spannend verslag hebt van het zoeken naar en vinden van gegevens, dan zou het leuk zijn dat naar de redactie van *Gens Nostra* te sturen. Dan komt er misschien regelmatig iets over genealogie in Groningen in ons landelijk blad. Leo van der Linden ziet het graag tegemoet, zoals u in dit nummer kunt lezen.

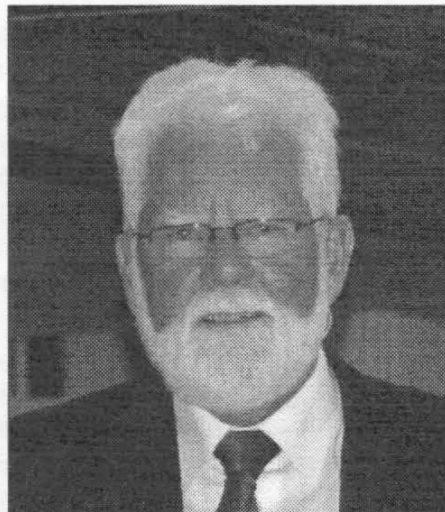
Mist u nog voorouders? Misschien zijn ze verbannen uit de provincie of zelfs terechtgesteld. In het Protocol van criminele zaken is te vinden wie het waren en waarom. Dank zij het zoekwerk van Joop van Campen en anderen zijn militairen uit vroeger tijd niet spoorloos, integendeel, en op onze website staat er nog veel meer over.

In memoriam Roel Roggema

Op 13 november jl. overleed ons lid Roel Roggema na een ziekte van ruim vier maanden, 66 jaar oud. In het vorige nummer van ons blad stond een artikel van hem en op 24 mei was hij de dagvoorzitter van de Genealogische Dag. In de voorbereiding en organisatie van die dag hebben we op allerlei manieren gebruik mogen maken van zijn organisatorische en creatieve talenten en de relaties die hij had.

Wij zullen hem missen. We wensen zijn vrouw Alma, hun kinderen en kleinkinderen veel sterkte nu er een lege plaats is in hun gezin en familie.

Toen het bericht kwam dat de ziekte niet behandelbaar was, heeft hij dat moedig onder ogen gezien en in een uitgebreide e-mail schreef hij, dat hij een mooi leven heeft gehad met heel veel goeds. Wij zijn dankbaar voor zijn inbreng in onze afdeling en voor de persoon die hij was en met wie wij mochten samenwerken. Wij houden zijn herinnering in ere.

Afdelingsprogramma en agenda

Afdelingsprogramma

Alle afdelingsbijeenkomsten in deze periode vinden plaats in de **Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen**, in het verlengde van het Hoofdstation tussen het Emmaviaduct en het Hoornsediëp; vijf minuten lopen vanaf bus- en NS-station. Toegang is gratis.

Dit voorjaar organiseren wij samen met de cultuurhistorische Vereniging Stad & Lande en de Groninger Archieven een serie lezingen over het thema **Drie eeuwen werk en inkomen**. De lezingen zijn op 25 februari, 11 maart en 25 maart, alle in de Groninger Archieven.

Woensdag 25 februari 2009

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Thema : *Armenzorg in de stad Groningen in de 17^e en 18^e eeuw.*

Spreker : dhr. Albert Buursma

Woensdag 11 maart 2009

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Thema : *De levensstandaard van boeren, arbeiders en middenstanders op de Groninger klei in de 18^e en 19^e eeuw.*

Spreker : dhr. Richard Paping

Woensdag 25 maart 2009

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Thema : *Handel en werkgelegenheid in de stad Groningen vanaf de tweede helft van de 19^e eeuw.*

Spreker : dhr. Pim Kooij

Dinsdag 7 april 2009

Aanvang: 19.30 uur.

Thema: Afdelings-Leden-Vergadering (ALV)

Agenda:

1. Opening en vaststelling van de agenda.
2. Mededelingen.
3. Notulen van de ALV van 8 november 2008.
4. Jaarverslag van de afdeling over het jaar 2008.
5. Financieel verslag van de penningmeester: rekening 2008.
6. Verslag van de kascommissie.
7. Benoeming nieuwe kascommissie.
8. Voorbereiding (landelijke) Alg. Vergadering 25 april 2009.
9. Wat verder ter tafel komt.
10. Rondvraag.
11. Sluiting.

De agendastukken worden op de ALV ter inzage gelegd. U kunt zich ook op deze vergadering voorbereiden door de stukken van tevoren telefonisch, schriftelijk of per e-mail aan te vragen bij de secretaris dhr. E.F. van der Laan.

Agenda

- 18 jan. Zondagmiddaglezing door de heer W.J.M. Leideritz over de verschillende 'Lokale spoorwegmaatschappijen in de regio Kanaalstreek'. Om 14.30 uur in het Streekhistorisch Centrum Stadskanaal.
- 28 jan. Lezing door Meindert Schroor over 'Stadstaat Groningen: de Groninger stadsrechten en buitenbezittingen'. Georganiseerd door de stichting Monument & Materiaal. In het gebouw van de Groninger Archieven om 20.00 uur (gebouw open om 19.30 uur).
- 11 febr. Een avond over de Friese en de Groningse canon en het beeld dat zij geven van de geschiedenis van die beide provincies. Georganiseerd door de Groninger Archieven in samenwerking met de cultuurhistorische Vereniging Stad & Lande, met medewerking van de commissie voor de canon van Friesland. In het gebouw van de Groninger Archieven om 20.00 uur (gebouw open om 19.30 uur). Aanmelding gewenst. U ontvangt dan ook nadere informatie.
- 22 maart Zondagmiddaglezing rond de Canon van de Groninger Geschiedenis met medewerking van de samenstellers. De canon van Groningen is een lijst van 40 ijkpunten en 52 boegbeelden als samenvatting van de geschiedenis van stad en provincie. Over de keuze valt deze middag met de samenstellers te twisten! Om 14.30 uur in het Streekhistorisch Centrum Stadskanaal.

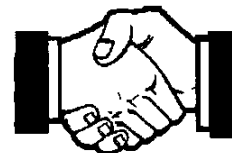
Betaling abonnement afdelingsblad 2009

Henk Boels, penningmeester

Met een nieuw jaar in zicht, is het ook weer tijd om het abonnementsgeld voor 2009 te betalen. Voor hen die geen lid zijn van de NGV, maar wel een abonnement hebben op ons afdelingsblad, het verzoek om het bedrag van € 9,00 (of buitenland € 11,00) vóór 1 maart 2009 over te maken op Postbankrekening 55 63 062 t.n.v. NGV afd. Groningen te Ten Boer. Als u dit al gedaan hebt, bedankt daarvoor. De vorige keer moesten er vrij veel herinneringen gestuurd worden. Als u vóór 1 maart betaalt, bespaart ons dat werk en de extra kosten die anders in mindering komen op het niet al te hoge abonnementsgeld.

Genealogisch voorstellen

Johan Waterborg en Antonia Veldhuis

In deze rubriek komen (nieuwe) leden aan het woord die zich voorstellen, vertellen aan welke namen ze werken en wat hun andere hobbies zijn. Wilt u zich ook voorstellen: Miltje, briefje of telefoontje naar antonia.veldhuis@hetnet.nl (voor adres en telefoonnummer: zie omslag) en u staat hier een volgende keer.

Klaas Niemeijer (e-mail: kenjniemeijer@planet.nl) maakt sinds kort deel uit van de redactie. Hij woont in Vries en is 63 jaar oud, gehuwd, vader van twee uitwonende kinderen en opa van een kleinkind. Sinds 2003 is hij met FLO (Functioneel Leeftijdsontslag) en sinds die tijd houdt hij zich onder meer bezig met genealogie. Hij stamt af van een 'timmerveelink', een Duitse gastarbeider die in 1814 in de gemeente Eenrum trouwde. Voor wat betreft de genealogie houdt Klaas zich bezig met de families Niemeijer (vroeger in Aduard), Riemersma, Struik (schippers), Bosma en Wierenga. Hij heeft belangstelling voor geschiedenis in het algemeen en die van Groningen in het bijzonder. Daarnaast is hij GenLias-vrijwilliger bij het RHC Groninger Archieven en probeert hij zijn conditie op peil te houden door regelmatig wat te gaan hardlopen.

Mevrouw **A. Hartman** (ahartman01@hetnet.nl) is geïnteresseerd in de families Hartman, Tuin, Hulzebos (Zuidbroek) en Veentjer (Noordbroek). Als hobby noemt mevrouw Hartman eveneens de Groninger geschiedenis.

De heer **Lonis** (Frans.Lonis@hetnet.nl) onderzoekt sinds zes jaar de familie Lonis in Maastricht, Groningen en Amsterdam. Daarnaast doet hij onder meer aan schilderen, beeldhouwen en het verzamelen van postzegels (ruimtevaart-enveloppen en -zegels).

John de Kraaij (j.dekraaij@dekraaij-paping.nl) doet sinds 2000 (primair) onderzoek naar De Kraaij/ De Kraay/ De Kraai uit de Alblasserwaard. Hij schrijft:

"Ik ben al 18 jaar een "import"-Groninger, al mijn roots liggen in de Alblasserwaard, m.n. Kinderdijk en omgeving. De voorouders van mijn vrouw komen echter wel uit Groningen, nl. de familie Paping (Groningen/Uithuizen). De laatste jaren ben ik door drukke werkzaamheden er niet meer toe gekomen om veel tijd aan de genealogie te besteden. Ik heb nog steeds een paar volle ordners die hoognodig in GensdataPro moeten worden geplaatst.

Ik was eigenlijk alleen maar lid van de computerafdeling van de NGV, maar via Lex van der Linden ben ik onlangs toegetreden tot de Dienst PR, dit gezien mijn "reclame"-achtergrond. Een logische stap was derhalve mijn lidmaatschap van de NGV. Binnen de Dienst PR zal ik mij voornamelijk bezig gaan houden met acties om nieuwe leden voor de NGV te werven.

Een profiel had ik al in de periode van de computergenealogie aangemaakt, dus daar kun je eventueel meer info over mij bekijken, zoals homepage e.d."

De heer de Jong mailt: beste redactie, mag ik me even voorstellen: mijn naam is **Jan de Jong** en woon in Krimpen aan den IJssel (NGV-lid 128491). Mijn vrouw en ik zijn al bijna 35 jaar bezig met genealogie en alle uitwassen die dat met zich meebrengt. Haar moeder komt uit Groningen (Meijer) en we hebben ook ooit onderzoek gedaan naar de familie Stavast. Zo krijgen we ook Roots@Groningen in de bus.

Al jaren doe ik onderzoek naar de geschiedenis van een nog bestaand en op de rijksmonumentenlijst geplaatst scheepswerfterrein in mijn woonplaats Krimpen aan den IJssel. Van 1698 tot 1827 bouwden mijn voorouders daar schepen. Het onderzoek naar de geschiedenis van deze voormalige werf Van Duijvendijk levert bijzondere vondsten op. Bijgevoegde tekst komt binnenkort in de nieuwsbrief van de HKK (Historische Kring Krimpen). Omdat ik toch wel benieuwd ben of Groningse onderzoekers meer kunnen vertellen over beide schippers, stuur ik de tekst ook in voor Roots@Groningen” (zie hiervoor pagina 31, red.).

De heer **Brijl** (opabeer1@home.nl) schreef ons het volgende:

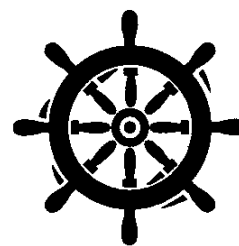
“Mijn naam is Eric Theodoor Brijl – roepnaam Ric. Ik ben in 1942 in het voormalig Nederlands Indië geboren. In 1955 ben ik naar Nederland vertrokken. Na 42 jaar rijksambtenaar te zijn geweest ben ik in 2002 met pensioen gegaan. Ik ben reeds 22 jaar getrouwd met Petra, mijn steun en toeverlaat. Kort na mijn pensionering zijn wij uit het drukke, stressvolle westen vertrokken naar de rust, ruimte, natuur en de gemoedelijkheid van Groningen.

Ongeveer een jaar geleden werd ik benaderd door een mevrouw die mij mededeelde dat de meisjesnaam van haar moeder ook Brijl was en dat haar moeder ook in Nederlands-Indië was geboren. Dit vond ik heel vreemd, want tot op dat moment wist ik niet beter dat onze familienaam slechts de enige was in Nederlands-Indië. Op een gegeven moment ben ik lid geworden van het *Stamboomforum* van Bob Coret. Met name twee forumleden, Jacobus en Leonardo vormden als het ware een team dat alle registers open trok. Met succes: de broer van mijn grootvader bleek de vader te zijn van de moeder van Joke!

Het dient tevens niet onvermeld te blijven dat Jacobus lid is van de NGV en dat dit voor mij de reden is geweest om mij ook aan te melden als lid van de NGV. De mensen die dit zo belangeloos voor een onbekende medemens doen hebben mijn hoogste achting.”

Van de bestuurstafel, B + B (Bestuur en Beleid)

Gerit Zuidema, afdelingsafgevaardigde

Bestuur en Beleid NGV landelijk.

Algemeen.

De halfjaarlijkse Algemene Vergadering van de NGV op 29 november jl. is niet alleen een formele en zakelijke vergadering die nu eenmaal gehouden moet worden omdat het zo is afgesproken, maar ook een mogelijkheid om contacten te leggen met afgevaardigden van andere afdelingen. Daar werd vooraf en in de pauze druk gebruik van gemaakt.

Begroting 2009 inclusief verhoging contributie.

In de najaarsvergaderingen wordt de begroting voor het volgende jaar besproken en er was opnieuw een tekort begroot, nu € 20.850. Hierin was al een verhoging van de contributie verwerkt, anders was het zelfs € 30.850 geweest. De penningmeester hoopt evenwel dat het tekort door meer inkomsten dan begroot en lagere uitgaven dan verwacht, zal omslaan in een positief saldo. Dank zij o.a. een legaat zal 2008 toch positief worden afgesloten maar er zijn in 2008 en 2009 extra kosten voor het

Het Veenkoloniaal Museum in Veendam . . .

het meest verrassende museum van het noorden !

Sinds oktober 2004 zitten wij in het nieuwe Cultuurcentrum Van Berestejn.
Onze permanente expositie over de Veenkoloniën
is geheel aangepast.

Wij kunnen nu op professionele wijze uw familiereünie
of personeelsuitje verzorgen.

Ook verzorgen wij lezingen over bijv. Vervening in het noorden,
Kapiteinsvrouwen aan boord, Van Snabbeschuit tot Coaster
of over de Landbouw / Industrie.

Veenkoloniaal Museum

Museumplein 5, Veendam, tel 0598 364224
www.veenkoloniaalmuseum.nl

verenigingscentrum die dank zij het positieve saldo uit de toevoeging aan het reservefonds onderhoud betaald moeten worden. Wij hebben gepleit – daarin gesteund door andere afdelingen – voor het opnemen van een jaarlijkse reservering voor een aantal voorzienbare onderhoudskosten op langere termijn. Te denken valt aan schilderwerk, vervanging cv-installatie en onderhoud van het dak. Als er daadwerkelijk jaarlijks een tekort is kunnen dit soort kosten alleen betaald worden uit toevallige extra baten of een lening van de bank, in feite financiering van tekorten.

Het voorstel voor de contributieverhoging met de motivering stond niet op de gewone agenda en diverse afgevaardigden vonden dat niet correct. Omdat diverse afdelingen bezwaar hadden tegen de verhoging, o.a. wegens het late tijdstip waarop het bekend werd en het niet meer in een afdelingsblad gepubliceerd kon worden, moest er gestemd worden. Per saldo bleek een ruime meerderheid het voorstel tot verhoging te steunen. Ondanks het tekort werd ook de begroting conform het voorstel vastgesteld.

Leden Hoofdbestuur.

De heer J. Boeren, vice-voorzitter, moest wegens persoonlijke omstandigheden helaas zijn functie neerleggen. Twee nieuwe leden werden bij acclamatie gekozen en benoemd; het zijn de heren L.G. Hinnen en B. van Splunter, beide met langdurige bestuurservaring in allerlei organisaties.

Stemrecht.

Ondanks alle eerdere discussies hierover, was het hoofdbestuur er nog niet uit en vroeg de afdelingen een keuze te maken uit vier mogelijkheden om te peilen waar de voorkeur naar uitging. Door twee afdelingen werden nog drie varianten voorgesteld maar die waren te laat binnengekomen om daarover een mening te geven. Diverse afdelingen waren van mening, dat eerst naar de gewenste structuur van de organisatie gekeken moest worden, daarna de statuten wijzigen en daarin op een goede wijze het stemrecht verwerken. Dat was ook onze mening want het stemrecht staat niet op zichzelf. De kern van deze kwestie is dat er meer stemmen uitgebracht kunnen worden dan er leden zijn, omdat de leden van de functionele afdelingen eveneens stemrecht hebben. In eerste instantie wordt er door hen (of voor hen) gestemd via de eigen regionale afdeling, maar de bijkomende leden daarvan tellen niet mee.

Misschien komt er volgend voorjaar een voorstel.

Diversen.

De Genealogische Dag 2009 zal op zaterdag 16 mei 2009 worden gehouden in de Wilhelminakerk in Dordrecht.

Eerder was al eens gesproken over het vormen van een “denktank” om over genealogische en organisatorische zaken na te denken en met voorstellen te komen. In het novembernummer van *Gens Nostra* stond een oproep zich hiervoor aan te melden met een aantal onderwerpen waarover gesproken kan worden. Er waren al ongeveer 20 aanmeldingen binnen.

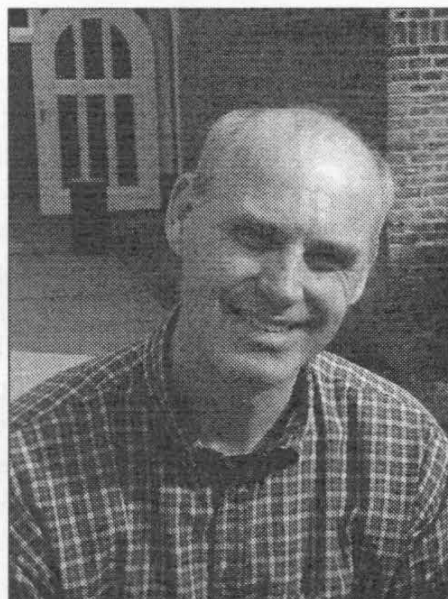
Vóór de pauze liet de webmaster, de heer J. Netelbeek, zien hoe je als afdeling aan leden en gasten die een profiel hebben aangemaakt, een nieuwsbrief kunt sturen met b.v. nieuws over lezingen en vergaderingen.

De volgende Algemene Vergadering zal zijn op 25 april 2009.

Hobby uit hobby. Leo van der Linden en ...

Antonia Veldhuis, Veenwouden

In deze rubriek vertellen lezers over hun hobby. En dat is deze keer niet de genealogie, maar een bezigheid die daaruit is ontstaan en intussen minstens evenveel tijd in beslag neemt. Ik heb de vragen gemaaild, de antwoorden liet ik zo veel mogelijk onveranderd. Wilt u ook in deze rubriek, mail of schrijf mij: antonia.veldhuis@het-net.nl.

- **Vertel wat over jezelf. Leeftijd, woonplaats, beroep, partner, alles wat je kwijt wilt.**

Ik ben in 1963 in Nijmegen geboren als tweede kind van Abraham Petrus van der Linden, dierenarts, en Angela Suzanna Siermann met de voornaam Leo naar mijn grootvader van moederskant en Franciscus naar de heilige van de dieren. De familie van mijn vader is voor de helft Fries en voor de andere helft behorend tot verschillende kolonistenfamilies in de Maatschappij van Weldadigheid (zie mijn publicatie in *Gens Nostra* in juli 1985). Ik heb voorouders uit bijna alle streken van Nederland. Mijn moeders familie is voor een kwart Fries en voor driekwart Duits, voornamelijk uit Mettingen. Via mijn grootmoeders familie Covers ben ik een achterneef van Irene Wüst (zie haar kwartierstaat in *Genealogysk Yierboek* 2007). De familie is overwegend katholiek. Mijn naam Van der Linden komt uit Dordrecht en daarover publiceerde ik in *Gens Nostra* in het jubileumnummer 2006.

Voor mijn werk bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen ben ik in de Randstad terechtgekomen. Sinds 1993 woon ik in Zoetermeer.

- **Hoe lang doe je al aan genealogie.**

Eind 1982 overleed mijn grootmoeder en toen kwamen spulletjes boven water waar ik aan mijn ouders vragen over ging stellen. Toen zij de antwoorden niet meer wisten, ben ik onder meer verder gaan zoeken in het Nijmeegs archief en via een inloopavond van de Nijmeegse afdeling lid geworden van de NGV (dit jaar dus 25 jaar lid). Kort daarna kwam ik terecht in het (particuliere) archief van de Maatschappij van Weldadigheid te Frederiksoord, dat later grotendeels is overgedragen aan het Drents Archief. Ik zag de vele familienamen en de genealogische bijzonderheid van dit particulier archief. Daarop volgde (met instemming van de toenmalige rentmeester van die Maatschappij, de heer Koenders) mijn eerste publicatie in 1985 in *Gens Nostra*.

- **Hoe is je "hobby uit hobby" ontstaan en wat houdt die precies in.**

In 1999 ben ik via Nico Hamers, oud-hoofdredacteur te Malden, in de redactie van *Gens Nostra* gekomen. De toenmalige hoofdredacteur Paul op den Brouw stopte in het najaar van 2000 en sindsdien ben ik hoofdredacteur van *Gens Nostra*. Toen in december 2005 de eindredacteur Coen van Wijngaarden vertrok, nam ik het eindredacteurschap over.

Als hoofdredacteur zorg ik er jaarlijks voor dat binnen de toegewezen begroting tien nummers verschijnen. Dat is de afgelopen jaren steeds gelukt. Door in een veelvoud van 16 pagina's de nummers samen te stellen, is het drukken verhoudingsgewijs goedkoper en kon in 2007 de dikste jaargang ooit verschijnen. Het in mei uitgegeven Groningernummer is als maandblad het dikste verschenen losse nummer van *Gens*

Nostra. De oplage is thans 9300. *Gens Nostra* is het blad voor en door de leden, met aandacht voor de genealogie in brede zin. In de acht jaar dat ik nu hoofdredacteur ben, is veel veranderd: de layout, de techniek van het samenstellen en de introductie van nieuwe rubrieken, zoals bijvoorbeeld de fotorubriek, 'uit het verenigingscentrum' en de maandelijkse kwartierstaat. Het maken van *Gens Nostra* is geen solistisch werk. Het zetten, drukken, inbinden en verzenden is uitbesteed. Het redactieteam van zeven personen is een fijn team, waarin (zoveel mogelijk) ieder een eigen onderdeel in portefeuille heeft. Ieder brengt zijn of haar eigen specialisme in. In de redactievergaderingen worden onder meer de net verschenen nummers en de nieuwe manuscripten besproken en gekeken naar verdere vernieuwing. Het is erg goed van elkaar te horen wat iemand waarom vindt. De redactie streeft onder meer naar kwaliteit, vernieuwing, actualiteit, informatieverstrekking en regiospreiding. We staan open voor nieuwe ideeën en mogelijkheden.

• ***Hoeveel tijd neemt deze hobby intussen in beslag.***

Bij een hobby waar je plezier in hebt, tel je niet de uren. In de voorbereiding voor een themanummer zoals het genoemde Groningernummer ontstaat een piek door de hoeveelheid aan manuscripten, in totaal 35 stuks. Een (status)overzicht in Excel is voor mij dan onvermijdelijk om het geheel te kunnen overzien. De deadline (destijds vóór de Genealogische Dag) geeft ook een mooi moment van afronding. In de weken voor de deadline ben ik er 's avonds bijna full-time mee bezig. Als eindredacteur controleer ik zoveel mogelijk de titels van uitgegeven bronnen of schakel ik de hulp in van de auteur of deskundigen om de open eindjes rond te krijgen. Wonend in Zoetermeer kan ik relatief eenvoudig ook bij de Koninklijke Bibliotheek en het Centraal Bureau voor Genealogie in Den Haag langs, om af en toe daar wat na te kijken.

• ***Wat is het leukste, meest bijzondere dat je hierbij tegengekomen bent?***

Het leukste zijn de persoonlijke contacten en de uitwisselingen. Sommige resultaten in de totstandkoming van publicaties vergeet ik niet, zoals bijvoorbeeld die van de samenwerking tussen Elema en Schackmann in hun gezamenlijke publicatie in het Groningernummer.

• ***Werk je digitaal, waar staat je computer.***

Zonder email en internet zou ik niet kunnen werken. Mijn PC en laptop staan binnen handbereik.

• ***Wat kunnen de lezers voor jou betekenen en andersom?***

Lezers kunnen een manuscript inzenden en (laten) publiceren in *Gens Nostra*, bijvoorbeeld in de rubriek Wegwijs. Soms hoor ik dat in *Gens Nostra* niets of weinig van een bepaalde regio instaat. Dat kan, maar het streven is alle gebieden van Nederland aandacht te geven, waarbij de redactie wel afhankelijk is wat wordt aangeboden. In de Randstad wonen nu eenmaal meer mensen, dus daar komt wat vaker iets van binnen, maar alle Nederlandse regio's verdienen een plek.

• ***Zit je nog met een brandende vraag betreffende genealogie of de hobby waarover je vertelde?***

De NGV biedt een mooie plek om genealogie te beoefenen. Met het uitbrengen van *Gens Nostra* proberen we een steentje bij te dragen om de belangstelling voor genealogie hoog en de NGV groot te houden. Door internet lijkt het voor met name jeugdigen wellicht mogelijk om genealogie thuis vanachter de computer te doen. Veel kan al, maar de uitwisselingen, in persoon maar ook via publicaties, bieden de genealoog extra kansen. Dat de NGV wel 100 jaar (of meer) mag worden.

Unne Bungers en zijn zoon Jurrien Unnes uit Westerlee

(Onno Brongers en Jurrien Onnes)

René Remkes, Westeremden

Van de personen, die hieronder besproken worden stammen bij mijn weten veel Groningers af. Zeker van Onno Brongers, die twee- of driemaal gehuwd was en zeven kinderen had.

Op 4 juni 1629¹ reist Onno Brongers² uit Westerlee naar de rechtbank in Fresenburg in het Eemsland om daar te halen waar hij en zijn zoon recht op hebben. Een reis met paard en wagen of lopend van naar schatting 55 kilometer. Zijn overleden vrouw is afkomstig uit Müll, een gehucht bestaande uit drie hoven, iets ten zuiden van Dörpen. Haar naam komen we niet te weten. Duidelijk wordt wel, dat zij de dochter moet zijn geweest van Johan thor Mulle en diens vrouw Lucke. Uit het huwelijk van Onno en zijn vrouw is een zoon Jurrien Onnes geboren. Deze is nog minderjarig en Jurrien heeft door het huwelijk van zijn vader recht op 30 slichte daler³. De gebouwen en akkers behorende bij de boerderij bevinden zich in een deplorabele toestand. De schuren zijn bouwvallig en de akkers liggen er ongeploegd bij. Het geheel is onbewoond en de belastingschulden zijn huizenhoog gerezen.⁴ De leenvrouw van de boerderij, de edele Alma Plettenberg, weduwe van Heinrich Brawe zum Campe, besluit de boerderij aan Lucke te verkopen voor 600 slichte daler, te voldoen in vijf jaarlijkse termijnen.⁵

In dezelfde acte staat, dat Jurriens vader Unne (Onno) de verplichting heeft zijn zoon tot diens twintigste levensjaar te onderhouden. Voorlopig moet hij hiervoor gebruik maken van de rente van het tegoed. Tevens moet hij zijn zoon “in tucht en eer” opvoeden, hem naar school laten gaan, laten onderwijzen in lezen en schrijven en een handwerk laten leren, dat hem goed van pas komt. Als Jurrien voor zijn twintigste zou trouwen moet niet alleen de rente, maar ook het hoofdbedrag een half jaar eerder dan de afgesproken termijn betaald worden door de familie in Müll. Wanneer zich echter een misoogst voordoet of het land wordt door krijgsvolk overvallen dan wordt de verplichting tot betaling opgeschort.⁶ Mocht Unne komen te overlijden voordat Jurrien trouwt – “welches Gott gnediglichen verhueten wolle” – dan zijn de voormonden van het kind gemachtigd de rente op te eisen om deze voor het onderhoud van het pleegkind te gebruiken. De term “pleegkind” voor Jurrien zorgt voor wat verwarring. Bedoelt men, dat Jurrien pleegkind wordt van de familie in Müll, als Onno vroeg komt te overlijden?

Lucke en Johan thor Mulle hebben ten tijde van het opmaken van bovenstaande acte tenminste vier kinderen: 1. de overleden vrouw van Onno Brongers, 2. de vrouw van Herman Berendts in Winschoten, 3. Margaretha, die de hof erft en later met Henrich Brugger trouwt en 4. Bene Wocking, die in Aschendorf woont.⁷

Op 14 februari 1591 treedt Luckes vader Wielt op als mede-schuldeiser van Otto Wacker in Dörpen.⁸ Op 9 juli 1592⁹ verkopen Wielt thor Mulle en “seine hausfrauwe” Lucke een stuk land aan Bartke Schiller en Wibke in Dörpen. Het perceel heeft toebehoord aan Wielt en “seiner hausfrawen vorolderen”. Op dezelfde dag¹⁰ verkoopt het echtpaar enkele stukken land in Dörpen, die aan Wielts voorouders hebben toebehoord. Opmerkelijk is wel, dat blijkbaar de boerderij van Lucke en Wielt op dit moment niet (meer) leenroerig is: zij zouden anders land behorende bij het erf niet kunnen verkopen. Op 21 april 1594 komt Wielt zur Mulde voor in een acte, waarin hij borg is voor de koper van een boerderij in Dörpen.¹¹ Hierna sterft Wielt of hij gaat in het lijftochtshuis van de boerderij wonen. We treffen zijn naam in de volgende jaren niet meer aan.

In een document van 7 maart 1596¹² komt Johan zur Mulde voor, echter zonder dat de naam van zijn vrouw vermeld wordt. Hij treedt op als borg voor dezelfde koper als Wielt in de voorliggende jaren en lijkt diens verplichtingen te hebben overgenomen. De aanname, dat hij met Wielts dochter Lucke zur Mülle getrouwd is wordt ondersteund door een acte van 21 februari 1625¹³. Hierin wordt vermeld, dat Johan Wiels¹⁴ naar Oostfriesland gevlucht is. De verschillende belastingen zijn lange tijd niet betaald. De gevolmachtigden van de boerengemeenschap in Dörpen dringen aan op een spoedige betaling. Johan Wiels is dezelfde als Johan zur Mulde, omdat hij op Wielts Erbe woonde. Zijn "oorspronkelijke" naam is echter Johan Scheper. Hij komt ook als Johan Scheper tor Mulde voor. De reden voor zijn vlucht naar Oostfriesland is een treurige. Op 26 februari 1591¹⁵ bezoeken Johan Scheper en zijn broer Herman de kroeg in Dörpen. Zij raken in een handgemeen met Cono Wacker en deze wordt enkele malen met een mes bewerkt. Hij sterft. Een jaar later vindt er een verzoening plaats tussen de twee broers en de nagelaten familie van het slachtoffer. Herman ondergaat zijn straf. Wat het vonnis is weten we niet. Johan vlucht echter naar het buitenland en keert tot 1625 zeker éénmaal terug, n.l. op 7 maart 1596¹⁶.

Op 24 juni 1632 is Onno Brongers nog éénmaal in Dörpen. Zijn schoonmoeder Lucke is dan overleden en haar dochter Margaretha is getrouwd met Henrich Brugger. Er is onenigheid over de betaling van de verschuldigde 30 slichte daler. De verweerders beweren, dat Lucke reeds een deel van het bedrag aan Onno heeft betaald, maar daarvoor geen kwitanties heeft ontvangen. Onno zegt niets te hebben ontvangen. Overeengekomen wordt, dat het bedrag voor Pinksteren van het volgende jaar betaald zal worden. Dat loopt anders.

Wiels Erbe schijnt nog een tijd lang in zwaar weer te hebben verkeerd. Op 2 December 1659¹⁷ wordt door de notaris Henrich Bodige in Dörpen een regeling getroffen tussen Henrich Brugger gen. Wiels en 25 debiteuren, die tezamen nog een slordige 2200 slichte daler van Henrich tegoed hebben.¹⁸ Één van hen is de weduwe van Jurgen Unnes, die nog 52 slichte daler en 6 stuver moet ontvangen. Dertig jaar en zes maanden daarvoor ging haar schoonvader op stap om het geld te halen.

Genealogie van Wiggelth tor Mull¹⁹

I **Wiggelth tor Mull**, geboren rond 1495, wonende te Dörpen-Müll (D), overleden na 1568.

Hij woont in 1568 in het lijftochtshuis behorende bij Wielts Erbe in Dörpen-Müll. Hij wordt 1540/'41 wegens meened, echtbreuk en tweemaal wegens mishandeling veroordeeld. In 1561/'62 volgt een veroordeling wegens mishandeling van Otto Wacker.

Hij was gehuwd met **Talle N.N.**.

Uit dit huwelijk:

1. **Bene tor Mull**, geboren rond 1520, volgt onder II.
2. **Fye tor Mull**, wonende te Dörpen-Müll (D).
3. **Herman tor Mull**, wonende te Dörpen-Müll (D).

II **Bene tor Mull**, geboren rond 1520, molenaar, wonende te Dörpen-Müll (D), overleden na 1585.

[De familienaam heeft niets met het beroep van molenaar te maken, maar met de woonplaats Müll = "hoogte in het landschap"]

Hij wordt in 1585 beleend met Wermelyngs molen door Rudolph von Schnetlage en Herman Brawe.

Hij was gehuwd met **Grete N.N.**

Uit dit huwelijk:

1. **Wielt zur Mulde**, wonende te Dörpen-Müll (D) rond 1545, volgt onder III.

III **Wielt zur Mulde**, geboren rond 1545, wonende te Dörpen-Müll (D), overleden na 21 april 1594.

Hij was gehuwd met **Lucke N.N.**, wonende te Dörpen-Müll (D), overleden na 9 juli 1592.

Uit dit huwelijk:

1. **Lucke thor Mulle**, geboren rond 1570, volgt onder IVa.

2. **Bene zur Mull gen. Hesselinck**, afkomstig uit Dörpen-Müll (D), geboren rond 1580 (Rk). Trouwde met **Catharina Hesselinck**. Woonde te Ahlen (Kspl. Steinbild).

IVa **Lucke thor Mulle**, leen van Brawe, later vrij, (na haar dood wordt de boerderij weer beleend aan haar schoonzoon) geboren rond 1570, vrijgekocht uit leen op 4 juni 1629, wonende te Dörpen-Müll (D), overleden aldaar voor 24 juni 1632.

Zij was gehuwd met **Johan Scheper zur Mulle (Johan Wiels, Johan thor Mullen)**, geboren te Dörpen (D) rond 1565, wonende te Dörpen-Müll (D) en te Oostfriesland, overleden te Oostfriesland (?) na 21 februari 1625 en vóór 4 juni 1629, waarschijnlijk zoon van *Siverth Scheper* en *Talle N.N.*

Woont op 21 februari 1625 blijktens een acte van die datum nog steeds als vluchteling in Oostfriesland.

Uit dit huwelijk:

1. **N.N. zur Mull**, afkomstig uit Dörpen-Müll (D), wonende te Winschoten .

Zij was gehuwd met **Herman Berendts**, wonende te Winschoten, overleden na 4 juni 1629.

2. **N.N. zur Mull**, afkomstig uit Dörpen-Müll (D), volgt onder Va.

3. **Bene zur Mull gen. Wocking**, afkomstig uit Dörpen-Müll (D), wonende te Aschendorf.

4. **Grete zur Müllen**, zij huwde **Heinrich Wyelts gen. Brugger zur Müllen**. Zij erft Wiels Erbe in Dörpen-Müll.

Va **N.N. zur Mull**, afkomstig uit Dörpen-Müll (D), wonende aldaar en te Westerlee, overleden vóór 4 juni 1629.

Zij was gehuwd met **Onno Brongers (Unne Bungers** in de Duitse acten), wonende te Westerlee, overleden na 20 april 1646.

Uit dit huwelijk:

1. **Jurrien Onnes (Jurgen Unnes)**, geboren rond 1625, wonende te Westerlee en te Muntendam.

Huwelijkscontract opgemaakt te Zuidbroek op 6 maart 1646 met **Fenne Berens**, wonende te Muntendam, dochter van *Berent Albers* en *Renske Wilkens*.

Noten

- 1 Gerichtsprotocolle Lathen, Rep. 955 Nr. 337, Staatsarchiv Osnabrück. In deze acte wordt Hans Storm, die in Dörpen-Müll woont, als voormond van Jurrien Onnes aangeduid. In de Groninger actes betreffende Onno Brongers wordt een Peter Storm vermeld, die een neef is van Onno Brongers. Is daar al een verbinding met Dörpen?

- 2 In de actes die ik vond wordt hij Unne Bungers genoemd. De "r" wordt steevast weggelaten.
- 3 slichte daler = gewone daalder(s)
- 4 We zitten midden in de Dertigjarige Oorlog (1618-1648) en legers uit beide kampen – katholiek en reformatorisch - trekken rovend, moordend, brandstichtend en verkrachtend door het land. Oorzaak voor het verval van de boerderij kan ook de afwezigheid van de man zijn, die naar Oostfriesland is gevlucht. Zie onder.
- 5 Als getuige bij deze acte treedt ene Herman Berendts "zu Windtschoten" op. Hij blijkt ook met een dochter van Johan en Lucke getrouwd te zijn.
- 6 Deze voorwaarde ziet men vaker in actes uit de tijd van de Dertigjarige Oorlog.
- 7 Door in te trouwen op een andere boerderij verloor hij zijn eigen achternaam.
- 8 Rep. 950 Pap. Nr. 1, Staatsarchiv Osnabrück.
- 9 Bron: idem
- 10 Bron: idem
- 11 Bron: idem
- 12 Bron: idem
- 13 Gerichtsprotocolle Lathen, Rep. 955, Staatsarchiv Osnabrück
- 14 Wiels is hier geen patroniem, maar een hofnaam: de boerderij heette Wiels Erbe, ongeacht de naam van de bewoner.
- 15 Uit "Das nördliche Emsland unter Münsters Hoheit", door Heinz Jakobs. Zijn bron: Dep 62b Nr. 382-386 Staatsarchiv Osnabrück
- 16 Men kan zich de vraag stellen of hij door zijn ballingschap wel de vader van al Luckes kinderen kan zijn.
- 17 Rep. 958, Not. H. Bodige (te Dörpen), Staatsarchiv Osnabrück
- 18 Andere Groningers in de acte: Johan Faber en zijn vrouw Jutta, Wilcko Gerdes Goeslich, Caspar Wilckens en Pieter Hoffman, allen uit Bourtange.
- 19 De kennis omtrent de drie oudste generaties is ontleend aan belasting- en bevolkingslijsten. Zij zijn als bronnen voor de genealogie niet betrouwbaar, daar ze de status quo van een bepaald moment weergeven en geen voorgaande veranderingen in het gezin laten zien, zoals sterfgevallen en nieuwe huwelijken. Gezien de afwisselende namen Wielt en Bene in de eerste vier generaties lijkt hier wel steeds van een vader-zoon relatie sprake te zijn.

Naamslijsten

Willem G. Doornbos, Groningen

XIX

Willekeur voor de schippers van de beide Oldambten en Westerwolde, 1737

Deze willekeur is ondertekend door:

Hindrik Arents
 Kyr Hindricks
 Jan Haremes
 Remmert Dercks
 Lucas Arents
 Dit heeft marck Roeleff Egberts **T**
 getoogt
 Hinderck Jans

Dit marck **+** heeft Derck Jans getogen
 Hindrik Willems
 Dit marck **X** heeft Jan Jans getogen
 Dit marck **E E** heeft Eppo Ebgers getogen
 Dit marck **Y** heeft Berent Egberts getogen
 Jacob Reindts
 Dit marck **H: B** heeft Harm Berents getogen.¹

¹ GrA, nnr 321, rekestboek, deel 33, fol. 131^v, 15 jan. 1737.

Protocol van criminele zaken

Antonia Veldhuis.

Op de protocollen van criminele zaken bestaat een handgeschreven index op veroordeelden. Alfabetisch de namen, per deel. Binnenkort komt er een gedrukte uitgave getiteld *Index op het protocol van criminele zaken van de stad Groningen, 1616-1811* van de hand van W.G. Doornbos en D.F. Kuiken in de serie *Groninger bronnen en toegangen*. Hierin de namen van alle in de aktes voorkomende personen. De delicten variëren van overspel, vleselijke conversatie, diefstal, mishandeling tot zelfmoord. De straf: geselen, brandmerken, verbanning en (soms) de doodstraf. Ik haalde er een paar zaken uit.

1616 De eerste vermelding in de index (ruim 700 bladzijden) is: Johan van Groningen, hoornwachter (RA III ii 2 fol. 1). In het originele register lezen we op 10 mei dat genoemde Johan ondervraagd is en dat hij heeft toegegeven dat hij zijn vrouw en kinderen heeft verlaten en drie weken lang bij een “stucke hoere” is geweest en daarmee heeft geconverseerd. Hij wordt veroordeeld tot “an den kaeck mit roeden gestreeken en uth die Stadt geluidet te worden”. Hij mag er “nimmer weder komen”.

1639 (26 juli) diefstal door Anne Sigers van Reene bij Boertange. Ze heeft linnen van haar broodheer de bleker Hidde Jansen ontvreemd. Dit is een zaak van “quade consequentie” en mag in een “welgestelde” republiek niet ongestraft blijven vinden burgemeesters en raad. Ze veroordelen haar tot de kaak, waar ze 11 tot 12 uur moet blijven staan met het gestolen linnen. Daarna volgt verbanning. (RA III ii 2 fol. 91).

1653 Derck Dercksen, geb. Varel uit Oldenburgerland, heeft “soo vrijwillich als onder pijn” bekend dat hij enige jaren met Metze Clasen, de halfzuster van zijn echtgenote, in echtbreuk en bloedschande heeft geleefd. Ze kregen drie kinderen, die allen overleden zijn. Na de dood van zijn vrouw, vorige winter in Den Dam, is de bloedschande met Metze doorgegaan. Verder gingen ze uit bedelen en pleegden diefstallen. Ook heeft hij nog met een jonge getrouwde vrouw, Anneke Hermans, geslapen. Derck is anderen tot een “afschuwelijk” voorbeeld. Het vonnis van 3 augustus luidt: Hij zal door de scherprechter aan de kaak gesteld worden, “strengelijk” met roeden gestreken en met brandmerken op de rug getekend worden. Daarna wordt hij uit de stad en stadsjurisdicte verbannen en mag er nimmermeer terugkomen. Bij terugkomst krijgt hij de doodstraf. (RA III ii 2 fol 140 en 140v.).

1675 Jan Coops Uddingh, afkomstig van Drenthe, zit op 12 januari gevangen in het Provinciaal Tuchthuis. Hij kan de kost niet meer verdienen en zit onder de pokken. Men is bang dat hij anderen besmet. De oplossing: Hij wordt uit de provincie gezet. (RA III ii 2 fol. 256).

1686 Jordaan Thijlebaert, lezen we op 15 juli, gooide met anderen (o.a. Peter Linne-wever) stenen naar Franse gevangenen. Maar, is zijn excuus, pas nadat men hem er enige op het lijf had gesmeten. Hij ontkent hardnekkig dat er sprake was van een afspraak of complot. Toch vindt men dat er bewijzen genoeg zijn voor dit delict en men zet de gevangen Jordaan Thijlebaert Groningen uit. (RA III ii 2 fol. 318).

1703 Johanna Hooghkamer, afkomstig van Amsterdam, is dienstmeid bij ontvanger Hemmo Eeck in de Oude Boteringestraat. Ze heeft zelfmoord gepleegd door het innemen van rattenvergif. Door zichzelf op een dergelijke “verfoeijelijke en destabel”

manier van het leven te beroven, moet ze tot “affectueus exempel” voor anderen dienen. Ze zal achter uit het huis van Eeck worden gebracht, op een horde worden gelegd en onder de galg haar graf vinden. (RA III ii 3 fol. 84, 3 mei).

1727 Jacob Dercks, ruiter onder de comp. van ritmeester Duirsema is bijna 23 jaar en geboren in Groningen. Hij heeft in het verleden al diverse “moedwil” en baldadigheid bedreven. In 1723 was daar de molestatie en het bont en blauw slaan van de dochter van Ede Wolvaarts weduwe. In 1726 dreigde hij de vaandrig van Vullen in diens eigen huis de nek om te draaien. Voor beide feiten vroeg en kreeg hij gratie. Nu is hij echter weer de fout ingegaan. Hij heeft de dienstmeid van brouwer Bruno Pauwels op de arm geslagen, de “hulle” van het hoofd gehaald en haar bij de haren gescheurd. Dit volgens de getuigen kuiper Harke Muserus, Hindrick Warendorp en Jan Clasen. Hiervoor wordt hij op 20 juni uit stad en stadsjuridictie gebannen. Bij terugkomst zal hij “aan den lijve” worden gestraft. (RA III ii 3 fol. 170 en 170vo).

1750 Anna Hugting is geboren in Leeuwarden en 19 jaar oud als ze wordt veroordeeld voor hoererij met verscheidene manspersonen. Daar zijn twee officieren uit het huis van Evert Swijgmans op de Lane, een dronken boer in het huis van Jantje Rol, een vreemde heer uit Duitsland, een Zwitserse kerel in het huis van Muskedelle, een officier die in de kost was bij Jantje Roelefs bij de Molendrift van de Heerepoort en een sergeant in het Steenhuisje bij de Ebbingepoortboge. De straf: Vier jaar verblijf in het Provinciaal Tuchthuis, waar ze met haar handen de kost moet verdienen. (RA III ii 4 fol. 77, 7 maart).

1789 Op 25 mei is de zaak tegen Jean Piere Murguet, alias Zwarte Piet. Die heeft op 28 oktober 1787 de dood veroorzaakt van ruiter Ties Tiesen uit het leger van de compagnie van ritmeester Hofman in het regiment van de generaal Stavenesse Puis (= Paus, red.). Ties was die avond rond zeven uur met zijn broer Johannes Ties en korporaal Nicolaas Willems naar de herberg gegaan waar *de Nieuwe toren van Babel* uithangt. Daar waren diverse mensen aanwezig, onder andere schoenmaker Boelema, voorman Rooland, de beschuldigde timmermansknecht Pieter (alias Jan Pier, ook wel genoemd Zwarte Piet), ruiter Hindrik Gerards en een onbekende. Ze spelen een tijdje kaart en er ontstaat ruzie. Jan Pier deelt al wat klappen uit. Om negen uur vertrekt Ties met zijn broer naar de herberg waar *de Kroone* uithangt. Getuigen (Anna Breider, Derk Spee, Altijn Spee, Johannes Ties en Johannes Vosjans) verklaren later dat Zwarte Piet Ties neerstak. Daarop wordt deze gedagvaard bij publiek edict en publicatie ter plaatse. Hij verschijnt niet. Bij verstek is de veroordeling: Ten eeuwigen dage gebannen uit Provincie van Stad en Lande, Wedde en Westerwoldigerland, Bellingwolde en Blijham cum annexis. (RA III ii 5 fol. 165vo).

1810 De laatste namen die in de index voorkomen zijn op de 19^e van de wijnmaand Pieter Verschuille, 65 jr. kalkmaker van Boxmeer, en Jacob de Boer timmerman en zijn te vinden in RA III ii 8 fol. 124vo. De diefstal van een paar schoenen, dat door Pieter werd doorverkocht is goed voor een boete van 100 caroli gulden, die binnen veertien dagen moet worden betaald.

Soms is het mogelijk in de Actenboeken van burgemeesters en raad van Groningen (1668-1808, RA III tt) en/of in RA III ll ('el el') meer gegevens te vinden. Dat bleek onder andere in het geval van Johanna in 1703. RA III ll geeft uitgebreide getuigenverlagen van de verkoper van het gif, van een vrouw die tegelijk met haar in de winkel was, van haar baas, van de scheerbaas en van de arts die werd geroepen.

Hanko (Appingedam)

Petronella J.C. Elema, Groningen

In de Provinciale Groninger Courant van 18-7-1865 (no. 85) is de volgende advertentie opgenomen:

Gisteren had ons ZOONTJE het ongeluk van een' steilen wal alhier in een Damsterdiep te vallen en zou zeker verdrongen zijn, had niet de Koopman G. Mulder alhier hem dadelijk nagesprongen en gered.

Wij betuigen Z.Ed. bij dezen onze openlijken dank voor zijnen moed en menschlievendheid.

Appingedam den 16 Julij 1865.

F.W. Hanco en Vrouw.

Dat was intrigerend. Zou het mogelijk zijn na te gaan welk kind dit betrof, en wat zijn verdere levensloop geweest is? Ik zocht in Appingedam – en in GenLias – naar de naam Hanco, zonder succes. Al snel bleek dat de officiële bronnen, zulks dus in tegenstelling tot het desbetreffende echtpaar zelf, de spelling Hanco gebruikten. Beide echtelieden waren Duits (ze zijn zelfs nog in Emden ondertrouwd), maar woonden in 1865 al minstens 15 jaar in Appingedam.

Het ongeluk gebeurde in de zomer van 1865. Welk “zoontje” kwam voor deze redding in aanmerking? Dat bleken er twee te zijn. Het oudste kind was toen veertien, die zal het zeker niet geweest zijn. Daarna kwam een dochter, die in 1865 twaalf jaar oud was. Tussenliggende jongens stierven op jeugdige leeftijd. Er resteerden uiteindelijk de kleuter Herman, ten tijde van het ongeval bijna 4 jaar, en de peuter Harm, die toen anderhalf geweest moet zijn. Ik durf geen keuze te maken!

Herman werd volwassen en trouwde in 1887, waarna hij emigreerde. Het lot van Harm bleef mij onbekend: ik vond hem na zijn geboorte nergens meer genoemd.

Om nu ook de heldhaftige redder nog even in het zonnetje te zetten: dat moet zijn geweest Geert Mulder, geb. Appingedam 15-10-1827, winkelier of koopman, overl. Appingedam (oud 83 jr.) 2-6-1911, zn. van de winkelier Pieter Roelfs Mulder en Harmke Meertens Luurtsema. Hij trouwde Appingedam 7-4-1852 met Jacobje Jans Smit, geb. Delfzijl 19-12-1830, overl. Appingedam (oud 71 jr.) 28-10-1902, dr. van Jan Jans Smit en Hilje Arents.

Geert Mulder was dus in 1865 achter in de dertig en in de kracht van zijn leven.

Friedrich Wilhelm Hanco, geb. Hoijerswerda (Duitsland) 30-6/9-7-1822, blikslager, overl. Appingedam (oud 53 jr.) 24-11-1875, zn. van Johann Christian Hanco, kleermaker, en Christina Dorothé Nicolai, otr. Emden (Duitsland) 25-5, 1-6 en 8-6-1851, tr. Appingedam 18-6-1851 **Meike Harms Bekker [Becker]**, geb./ged. Hinte 12/15-6-1823, overl. Appingedam (oud 48 jr.) 30-10-1871, dr. van Harm Berends Bekker, schoenmaker te Hinte, en Hindertje L. Stadlander.

Uit dit huwelijk:

1. **Wilhelm Ernst Hanco**, geb. Appingedam 26-8-1851, blikslager, later koper-slager, overl. 't Zandt 20-6-1939, tr. 1. Appingedam 12-1-1876 **Elizabeth Slagter**, geb. Jukwerd 22-11-1853, overl. Leermens 22-3-1876, dr. van Harm Tiessen Slagter en Geertje Hindriks, tr. 2. Appingedam 15-2-1879 (echtscheiding Groningen 26-5-1899, ingeschreven 't Zandt 10-11-1899) **Dieuwerke Slagter**, geb. Leermens 14-1-1859, overl. na 1899?, dr. van Harm Tiessen

Slagter en Geertje Hindriks, tr. 3. 't Zandt 30-11-1899 **Klaaske Poort**, geb. Uithuizermeeden 12-11-1865, overl. 't Zandt (oud 81 jr.) 2-2-1947, dr. van Eise Poort, timmerman, en Jantje Klasen Jonker; zij was eerder gehuwd met Meindert Smit, overl. Leermens 8-3-1894.

Ten tijde van de echtscheiding in 1899 was Diewerke Slagter zonder bekende woonplaats. Haar verdere levensloop is onbekend.

Uit het tweede huwelijk:

a **Frederik Wilhelm Slagter**, geb. Leermens 31-3-1878, overl. 't Zandt 21-9-1878.

b **Harm Hanko**, geb. Appingedam 30-8-1879.

Uit het derde huwelijk:

c **Frederik Wilhelm Hanko**, geb. 't Zandt 3-1-1900, tr. **Geertje Kort**, overl. Groningen (oud 27 jr.) 25-1-1934, dr. van Harm Kort, arbeider, en Kornelia Groenendal.

d **Grietje Hanko**, geb. 't Zandt 4-4-1902.

Denkelijk zijn er na 1902 nog andere kinderen geboren, waaronder:

e **Levenloze dochter**, geb. 't Zandt 14-8-1906.

2. **Hinriette Annette Hanko**, geb. Appingedam 19-1-1853, tr. Appingedam 15-5-1875 **Jan Pijp**, geb. Noorderhoogebrug (gem. Bedum) 4-11-1848, kleermaker te Spijk, zn. van Jan Klaassen Pijp en Geertje Klaassen Huttinga.

Jan Pijp, 42 jr., kleermaker, Chr. Geref., emigreerde in 1891 vanuit de gemeente Bierum naar Noord-Amerika, met vrouw en twee kinderen en wel terwille van "lotsverbetering".

3. **Harm Hanko**, geb. Appingedam 27-12-1854, overl. Appingedam (oud ruim 3 jaren, sic) 22-5-1857.

4. **Carl Herman Hanko**, geb. Appingedam 30-1-1857, overl. Appingedam (onder de naam Karel, oud 2½ jr.) 26-8-1859.

5. **Levenloze zoon**, geb. Appingedam 25-12-1858.

6. **Herman Hanko**, geb. Appingedam 1-8-1861, verver, tr. 't Zandt 31-8-1887 **Teetske Schriemer**, geb. Drachten 15-10-1866, naaister, dr. van Wieberen Heines Schriemer, rietdekker, en Jeltje Riemersma.

Herman was in dienst van 13-5-1881 tot 12-5-1886. Een jaar later trad hij in het huwelijk en nog in datzelfde jaar 1887 emigreerde hij met zijn jonge vrouw naar Noord-Amerika. Zij vertrokken vanuit de gemeente 't Zandt; hij was verver, N.H., 26 jaar en mingevoerd. Het was dan ook geen wonder dat hij als reden opgaf "verbetering van bestaan".

7. **Harm Hanko**, geb. Appingedam 24-11-1863, verder niet aangetroffen.

BOEKHANDEL GODERT WALTER

Oude Ebbingestraat 53

9712 HC Groningen

Email: gwalter@noord.bart.nl

Tel 050-312 25 23

Fax 050-318 66 30

De specialist in het Noorden voor Groningana

Stamreeks De Haas

W. Bodde te Heemskerk en drs. W. Bodde te Lelystad.

- I. **Catharina de Haas / Anna Catharina de Haas / Katri(e)na Johannes de Haas**, geb. Oude Linge (Koninkrijk Hannover) 1801, dagloner en arbeidster, Rooms Katholiek, ongehuwd, ouders onbekend, overl. Finsterwolde 12-4-1866.

De overlijdensakte van 13 april 1866 vermeldt: "De overledene was ongehuwd, terwijl de namen der ouders van comparante niet bekend zijn".

Kind:

1. **Johannes Geerrard de Haas**, volgt II.

- II. **Johannes Geerrard de Haas**, geb. Finsterwolde 18-5-1833, dagloner, arbeider, boerenknecht en veenarbeider, Rooms Katholiek en Nederlands Hervormd, overl. Stadskanaal 14-12-1916. Hij huwde Midwolda 3-9-1860 met **Assina / Assiena / Asiena / Elsiena de Vries**, geb. Finsterwolde 18-12-1833, dagloner en arbeidster, Nederlands Hervormd, overl. na 11-1-1914 en vóór 14-12-1916, dr. van Tjaard / Tjaart Geert(s) de Vries en Hindriktje Freerks Pot.

Assina de Vries komt op 18 december 1833 om vier uur 's morgens ter wereld, een uur later gevolgd door haar tweelingzus Maria de Vries.

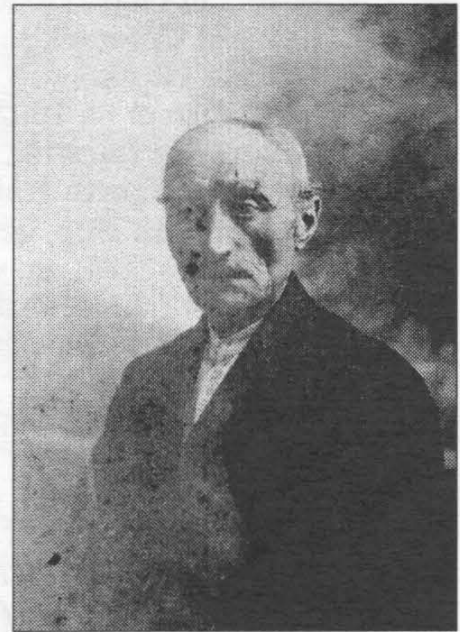
Kinderen (allen Nederlands Hervormd):

1. **Trientje de Haas**, geb. Finsterwolde 14-1-1861, overl. Onstwedde 11-1-1914. Zij huwde Onstwedde 3-4-1886 **Jan Wilts**, geb. Onstwedde 23-7-1851, boerenknecht en arbeider, zn. van Jan Wilts Wilts en Trijntje Jans van Heerden. Hij huwde 1^e Jantje Raveling, overl. Tange 11-6-1885.
2. **Tjaart de Haas**, geb. Ekamp (Finsterwolde) 25-8-1863, arbeider en veenarbeider, overl. 28-11-1909. Hij huwde Onstwedde 30-5-1891 **Marijke Hooijer**, geb. Muntendam 14-9-1865, dr. van Paul Hooijer en Beije Kip.
3. **Eltje de Haas**, volgt III.
4. **Hendrik de Haas**, geb. Tange (Onstwedde) 20-1-1871, (veen)arbeider, overl. 20-5-1925 te Onstwedde. Hij huwde Onstwedde 14-7-1894 **Klaas-sien de Jonge**, geb. Tange (Onstwedde) 18-7-1874 of 1875, Nederlands Hervormd, dr. van Antonie de Jonge en Geessien Schinkel.

Nadat Hendrik als 20-jarige "op den 14 mei 1891 is ingelijfd" bij de Nationale Militie, wordt hij ruim een maand later op 26 juni 1891 "uithoofde van lichaamsgebreken (...) uit den dienst (...) ontslagen".

- III. **Eltje de Haas**, geb. Tange 21-2-1867, (land/veen)arbeider en dagloner, overl. Onstwedde 30-11-1951. Hij huwde Onstwedde 3-3-1888 **Frouke Groenhof**, geb. Veendam 5-12-1868, Nederlands Hervormd, overl. Groningen 20-3-1928, dr. van Garrent Groenhof en Anneke Kappen.

Kinderen:

Johannes Geerrard de Haas

1. **Elsina de Haas**, geb. Veendam 17-12-1887, (bij huwelijk ouders geëcht), overl. Nieuwe-Pekela 20-2-1960. Zij huwde Onstwedde 10-5-1913 **Harm Kok**, geb. Oude-Pekela 9-2-1891, arbeider en (binnen)schipper, overl. Stadskanaal 16-6-1971, zn. van Willem Kok en Annechien Nieuwenweg.
2. **Anneke de Haas**, geb. Borger 20-10-1890, overl. Stadskanaal 25-7-1970. Zij huwde Onstwedde 3-5-1913 **Hendrik Vissering**, geb. Onstwedde 7-10-1884, slager, groentenboer en arbeider, overl. Zutphen 18-9-1976, zn. van Eerko Vissering en Gepke de Groot.
3. **Johanna de Haas**, geb. 27-1-1893, overl. Veendam 27-4-1980. Zij huwde Onstwedde 23-11-1912 **Harm Lutjeboer**, geb. Onstwedde 22-11-1888, (land)arbeider, overl. Stadskanaal 30-4-1978, zn. van Harm Lutjeboer en Hillechien Huiting.
4. **Garrent de Haas**, geb. Veendam 2-6-1895, (land)arbeider, overl. Vlagtwedde 27-1-1963. Hij huwde 1^e Onstwedde 27-10-1917 te Onstwedde **Anna Kok**, geb. Onstwedde 30-12-1899, overl. 25-10-1946, dr. van Gerriet Kok en Geessien Sterenborg. Hij huwde 2^e Vlagtwedde 19-2-???? **Aafke Lolkema**, geb. Wonseradeel 28-10-1906.
5. **Trientje de Haas**, geb. Hoogezand 31-3-1897, overl. Onderdendam 9-8-1964. Zij huwde Bellingwolde 27-12-1919 **Willem Bodde**, geb. Winschoten 13-12-1896, schipper (veen/steenfabrieks)arbeider en baggerwerker, overl. Onderdendam 9-4-1965, zn. van Willem Bodde en Geessien Flink.
6. **Bene de Haas**, geb. Onstwedde 20-9-1898, overl. Onstwedde 26-3-1899.
7. **Bene de Haas**, geb. Tange 13-2-1900, losarbeider, overl. Winschoten 9-7-1981. Hij huwde Bellingwolde 30-8-1924 **Jacoba Raatjes**, geb. Bellingwolde 12-4-1904, overl. Stadskanaal 4-1-1990, dr. van Jakob Raatjes en Henderika Mulder.
8. **Maria de Haas**, geb. Onstwedde 13-8-1902, overl. Vlagtwedde 20-5-1974. Zij huwde Bellingwolde 10-1-1925 **Jan Christians**, geb. Wedde 6-9-1905, landarbeider, overl. Vlagtwedde 27-8-1982, zn. van Eppo Christians en Aafke Scholte. Hij huwde 2^e Vlagtwedde 16-5-1985 Maria Johanna Blaauw, geb. Winschoten 19-1-1907.
9. **Johannes Agienus de Haas**, geb. Onstwedde 5-6-1904, landarbeider en landbouwer, overl. Veendam 7-5-1982. Hij huwde Bellingwolde 3-9-1927 **Jantje Haken**, geb. Bellingwolde 13-11-1908, overl. Stadskanaal 3-3-1981, dr. van Heiko Haken en Klasien Kieviet.
10. **Klaassie de Haas**, geb. Onstwedde 11-12-1909, overl. Winsum 12-9-1993. Zij huwde Bedum 19-5-1928 **Jacobus Polkerman**, geb. Middelstum 19-10-1907, landarbeider en kistenmaker, overl. Baflo 4-1-1979, zn. van Berend Polkerman en Jacoba Hofman.
11. **Grietje de Haas**, geb. Onstwedde 30-4-1912, dienstbode en huishoudster,

Frouke Groenhof en Eltje de Haas

overl. Winsum 26-4-1992. Zij huwde Warffum 27-7-1935 **Gerrit Koster**, geb. Valburg 18-8-1913, landarbeider, groentekweker en veehouder, overl. Groningen 14-9-1959, zn. van Cornelis Koster en Grietje Kraaijema.

12. **Frouke de Haas**, geb. Onstwedde 8-3-1915, fabrieksarbeidster. Zij huwde 1^e Bedum 9-12-1933 **Garbrand de Jager**, geb. Warffum 3-6-1912, schipper en landarbeider, overl. Bremen (Duitsland) 21-3-1944, zn. van Jan Alles de Jager en Trientje Puma.

Hij weigerde naar zijn werkadres in Duitsland terug te gaan. In de nacht van 22 op 23 januari 1944 werd hij door de in Usquert gelegeerde bezetters opgehaald en weggevoerd. Wegens werkweigering kwam hij in een strafkamp en zou bij een vlucht poging zijn gedood.

Zij huwde 2^e **Jacob Sietsema**.

Groningse militairen in het Staatse leger vóór 1795 (III)

Artikel Joop van Campen, opstellen verkorting Antonia Veldhuis.

In onderstaande lijst van de 3^e compagnie (stamlijst C) van het 1ste bataljon van het regiment van de luitenant-generaal Berend Baron Lewe van Aduard staan de “minderen” van de militairen. Ze komen voor in het stamboek van het 1ste bataljon Nationalen nr. 2. opgemaakt in de periode 1772–1795.

In het boek *Vredesgarnizoenen* van Ringoir wordt dit het 1ste bataljon van het regiment Nationalen nr. 2 (RN-2) genoemd. De volledige lijst staat op onze homepage <http://groningen.ngv.nl> onder het groene kopje **Publicaties** in de linkerkolom. Daar ook (**Publicaties Archief**) de stamlijsten van eerdere artikelen van de hand van Joop van Campen.

In deze stamlijst van de 3^e compagnie met de letter C komen 300 mutaties voor van 238 “minderen”, te weten 1 tamboer, 5 korporaals en 232 soldaten. Om praktische reden zijn het cijfermateriaal en percentages uitsluitend gebaseerd op de eerste mutatie bij indiensttreding.

Stellen we 238 op 100% dan krijgen we uitgaande van de leeftijd bij indiensttreding en afkomst het volgende beeld: De gemiddelde leeftijd bij indiensttreding: 20,9 jaar. De jongste militair was een tamboer van 13 jaar oud en de oudst aangenomen soldaat was 45 jaar.

Ze komen uit:

Het gewest Stad en Lande (lees: Groningen)	65 (27,3%)
De Republiek der Verenigde Nederlanden	68 (28,6%), exclusief Stad & Lande
	133 (55,9%), inclusief Stad & Lande
Het Duitse Keizerrijk	90 (37,8%)
Oostenrijkse Nederlanden	10 (4,2%)
Overige staten (Frankrijk, Portugal, Zwitserland)	5 (2,1%)

In de lijst op onze site staan de volgende rubrieken: charge (lees: rang); naam en toenaam; wanneer aangenomen en duur dienstverband; lengte op kousenvoeten in voeten, duimen en strepen; leeftijd; geboorteplaats; waar eerder gediend en hoe lang; hoe daar vertrokken; beroep; godsdienst; gehuwd en aantal kinderen; welke officier ze aannam en wat er verder is gebeurd. Onder wat er verder is gebeurd staat bv. dat

iemand gedeserteerd is, wanneer er een werkpas of paspoort is afgegeven, waar de soldaat hierna heen ging, straffen die men kreeg en soms een overlijden.

Veel militairen worden meer dan een maal vermeld. Dan is er sprake van een mutatie bv. afstraffing door krijgsraad na desertie, bij een bevordering of als ze rengageren d.w.z. opnieuw dienst nemen voor een bepaalde periode.

Hier volstaan we met rang en naam, datum in diensttreding, leeftijd en geboorteplaats en beroep. Meer bijzonderheden kunt u vinden op eerder genoemde website.

Korp. Martinus Arents	8-12-1759	19 jr. Groningen	pijpenbakker
Sold. Frederik Pieters	5- 6-1760	13 jr. Groningen	
Sold. Geert Hollenborg	28-12-1761	18 jr. Groningen	korvenmaker
Korp. Jan Paulus Bloem	16- 6-1763	18 jr. Langakkerschans	schoenmaker
Korp. Claas Geerts	13- 2-1764	18 jr. Eexta	
Sold. Hindrik Ulriks	9- 1-1767	18 jr. Woldendorp	
Sold. Jan Jeltens	2- 2-1767	18 jr. Westerlee	
Sold. Jan Jeltens	2- 9-1772	23 jr. Westerlee	
Sold. Harm Albers	2- 1-1769	27 jr. Westerlee	
Sold. Gerrit Pieters	26- 1-1769	18 jr. Groningen	pruikmaker
Sold. Gerrit Pieters	27- 2-1775	23 jr. Groningen	pruikmaker
Sold. Jacob Beerens	18- 9-1769	19 jr. Groningen	kleermaker
Sold. Jan Jans	26- 1-1771	25 jr. Noordbroek	
Sold. Jan Jans	29- 5-1775	29 jr. Noordbroek	
Sold. Pieter Harms	20- 2-1771	25 jr. Noordbroek	
Sold. Jan Eltjes	13- 3-1771	18 jr. Midw. hamrik	
Sold. Jacobus Nicolaas	11-10-1771	18 jr. Groningen	
Sold. Jacobus Nicolaas	26- 9-1778	24 jr. Groningen	schoenmaker
Sold. Claas Jans	5-11-1771	18 jr. Meeden	smid
Sold. Jan Hendrik Spier	30- 1-1772	18 jr. Zuidbroek	
Sold. Johan Hendrik Spier	15-12-1778	22 jr. Zuidbroek	
Sold. Popke Martens	8- 2-1772	18 jr. Farmsum	smid
Korp. Popke Martens	3- 2-1775	20 jr. Farmsum	smid
Sold. Popke Martens	15- 9-1778	24 jr. Farmsum	
Sold. Hindrik Jans Moet	18-10-1772	19 jr. Siddeburen	
Sold. Claas Clasens	18-10-1772	18 jr. Noordbroek	
Sold. Claas Claasen	23- 6-1778	24 jr. Noordbroek	
Sold. Roelef Visser	15- 1-1773	27 jr. Groningen	
Sold. Simon van der Werp	21-10-1774	17 jr. Groningen	
Sold. Sijmon van der Werp	6-10-1784	25 jr. Groningen	wever
Sold. Simon van der Werp	14- 8-1786	28 jr. Groningen	wever
Sold. Harm Haselo	9-11-1774	26 jr. Blijham	bakker
Sold. Harm Haselhoff	15- 2-1780	30 jr. Blijham	bakker
Sold. Hendrik Alberts	8- 2-1775	35 jr. Groningen	
Sold. Hendrik Hovingh	2- 8-1775	17 jr. Groningen	pruikmaker
Sold. Jan Jans Jacobs	28- 9-1775	17 jr. Noordbroek	
Sold. Jan Jans Jacobs	26-12-1783	24 jr. Noordbroek	
Sold. Jan Jans Jacobs	6- 4-1787	28 jr. Noordbroek	
Sold. Jan Jans Jacobs	9-10-1793	34 jr. Noordbroek	
Sold. Jan Krol	23-11-1776	17 jr. Groningen	schoenmaker
Korp. Jan Croll	6-10-1784	24 jr. Groningen	schoenmaker
Kap. des armes Jan Krol	31- 3-1793	33 jr. Groningen	
Sold. Willem de Grijs	16-12-1776	17 jr. Winschoten	zilversmid

Sold. Johannes Jansen	4- 3-1777	16 jr. Groningen	
Sold. Johannes Jansen	4- 7-1785	24 jr. Groningen	
Sold. Jacobus Boelma	4- 3-1777	16 jr. Groningen	snijder
Sold. Leendert Daalman	15- 9-1777	17 jr. Groningen	schoenmaker
Korp. Leendert Daalman	31- 3-1781	20 jr. Groningen	schoenmaker
Sold. Jan Hindriks	17- 3-1778	17 jr. Heveskes	
Sold. Claas Louwerents	7-12-1778	22 jr. Hellingum	
Sold. Riggardus Smit	25- 3-1779	17 jr. Groningen	
Sold. Jan Arents	8-11-1779	18 jr. Groningen	kastenmaker
Korp. Jan Arents	28- 6-1785	23 jr. Groningen	kastenmaker
Sold. Willem Sijbens	23- 3-1780	17 jr. Groningen	kleermaker
Sold. Jacob Willems	24- 3-1780	17 jr. Siddeburen	
Sold. Hindrik Albert Krol	19- 3-1781	17 jr. Groningen	wolkammer
Sold. Kielt Klaasen	27-12-1784	18 jr. Opwierde	
Sold. Beerent Andries	22- 3-1785	28 jr. Groningen	
Sold. Cornelus van der Putten	22- 3-1785	18 jr. Groningen	
Sold. Cornelus van der Putten	27- 6-1791	24 jr. Groningen	
Sold. Johan Evert Philippus	9- 5-1785	19 jr. Schildwolde	
Sold. Jan Evert Philippus	2- 5-1787	21 jr. Schildwolde	
Sold. Jan Evert Philippus	1-11-1788	22 jr. Schildwolde	
Sold. Jan Gerrits	9- 5-1785	18 jr. Schildwolde	
Sold. Jan Gerrits	6- 4-1787	20 jr. Schildwolde	
Sold. Geert Hindriks	23-12-1786	16 jr. Winschoten	
Sold. Jan Caspers	29-12-1787	17 jr. Groningen	
Sold. Hendrik Wein	29-12-1787	18 jr. Groningen	schoenmaker
Korp. Hendrik Wein	5- 2-1793	23 jr. Groningen	schoenmaker
Sold. Reinier Hendriks	29-12-1787	18 jr. Groningen	pottenbakker
Sold. Johan Hendrik Schulte	27- 4-1788	26 jr. Groningen	bakker
Sold. Jan Gerrits	3- 8-1788	19 jr. Midw. Hamrik	
Sold. Eppe Gerrit Boelens	24- 3-1789	16 jr. Wildervank	
Sold. Gerhard Lourents	24- 3-1789	17 jr. Groningen	
Sold. Derk Tersteeg	20- 3-1790	17 jr. Groningen	kuiper
Sold. Albert Hendrik Bussing	31- 3-1793	28 jr. Hellingum	metselaar
Korp. Albert Hendrik Bussing	18-11-1794	30 jr. Hellingum	metselaar
Sold. Bernardus Cornelus	31- 3-1793	19 jr. Groningen	schoenmaker
Sold. Henrik Messeboer	31- 3-1793	27 jr. Groningen	metselaar
Sold. Jan Hendrik Haak	31- 3-1793	27 jr. Groningen	
Sold. Johannes Klaasens	31- 3-1793	29 jr. Leens	kuiper
Sold. Johannes Claasens	30- 7-1795	31 jr. Leens	kuiper
Sold. Hendrik Dagelet	31- 3-1793	21 jr. Groningen	schoenmaker
Sold. Jan Eylders (of: Pylders)	31- 3-1793	36 jr.	timmerman
Sold. Jan Beerent Staal	31- 3-1793	17 jr. Termunten	kleermaker
Sold. Lucas Geerts Bonthuis	31- 3-1793	42 jr. Groningen	kleermaker
Sold. Roelof Bierling	26- 2-1794	26 jr. Groningen	schrijnwerker
Sold. Philippus Jans	26- 2-1794	18 jr. Groningen	
Sold. Jan Ottens	16- 8-1794	24 jr. Groningen	schoenmaker
Sold. Berend Obbes	15- 9-1794	20 jr. Kropswolde	

Bron:

Nationaal Archief, Toegang 1.01.19 Archief van de Raad van State, inv.nr. 1955 Stamboek 1^e bataljon van het regiment Berend Baron Lewe van Aduard. Aangelegd 6-5-1772.

Vragen, aanvullingen en/of verbeteringen s.v.p. mailen aan: joopvancampen@yahoo.com

Bij de foto van Leo van der Linden

Het echtpaar Covers-Bisping, de overgrootouders van Leo van der Linden en Ireen Wüst.

Gerhard Heinrich Gregor Covers, geb. Mettingen 6-6-1865, koopman, overl. Leeuwarden 31-3-1933, zn. van Herman Julius Covers en Maria Emilia Böcker, tr. Mettingen 14-1-1891 Auguste Christina Caecilia Bisping, geb. Mettingen 22-11-

1867, overl. Leeuwarden 16-4-1933, dr. van Willem Joseph Bisping en Josepha Breninkmeijer. Uit dit huwelijk zijn tussen 1891 en 1911 tien kinderen geboren: vier zonen en zes dochters.

Vanuit het kleine Mettingen in Duitsland, ongeveer 100 kilometer bij Enschede over de grens, trokken vele katholieke handelaren naar het buitenland, onder andere Breninkmeijer en Covers. Covers begon rond 1885 in Leeuwarden aan het Nieuwstad met een handel in stoffen. Wat ik uit de overlevering weet, is dat zij kort na zijn dood is overleden, omdat zij niet zonder hem verder kon.

De vier oudste kinderen, waaronder mijn grootmoeder Juliana Maria Covers (1895-1982), gingen in Mettingen naar de lagere school en logeerden daar bij hun grootouders. Via haar en mijn moeder maakte ik in mijn jeugd allerlei Duitse gewoontes mee, zoals de Duitse keuken (bijvoorbeeld mijn favoriete gerecht 'Auflauf') en regelmatig hoorde ik een Duitse wijsheid of spreuk, zoals bijvoorbeeld: 'Bescheidenheit ist eine Zier, doch weiter kommt man ohne Ihr'.

De belangstelling voor de familie, de zuinigheid, en de Duitse invloed komen duidelijk uit de familie Covers, vandaar dat ik de foto van mijn overgrootouders Covers, maar ook die van Olympisch kampioen schaatsenrijden Ireen Wüst,¹ heb gekozen.

Noot

1. Reid van der Ley, 'Kwartierstaat van Ireen Wust', in: *Genealogysk Jierboek* 2007, pag. 51-65.

Nieuws van de archieven

redactie Henk Hartog

Groninger Archieven, Cascadeplein 4, tel. 050-5992000;
www.groningerarchieven.nl

Nieuwe genealogieën in de studiezaal dan wel op aanvraag (toegang 1957)
24642 **Bierling**. *Bierling van de Rademarkt: een familiegeschiedenis* door Frederik en Mieny Bierling, 2008, 112 pag. met illustraties en tabellen. Centraal staan Roelf Bierling en Martha Harssema, die in 1926 te Groningen trouwden. Aan de hand van gesprekken met hun zeven kinderen wordt een beeld geschetst van het gezinsleven van 'Bierling van de Rademarkt' tussen ca. 1930 en 1960.

24675 **Georgius**. *Fotogenealogie van de families Georgius, Kloosterboer, Veeman, Oterdoom*, samengesteld door R. Georgius, 2003, 242 pag., veel foto's.

24716 **Algra**. *It Algra - Algera Skaei 1425-1955*, door R.S. Roarda, 1956, 2 delen met register, illustraties en kaarten, totaal ca. 350 pagina's. Gevolgd worden de nakomelingen van Halbe Wijtses, in 1608 kerkvoogd te Tietjerk.

24730 **Kranenberg**. *Het geslacht Kranenberg, een Oost-Groningse familie, 1600-2007*, door P.H.Ph. Kranenberg, 2008, 142 pagina's, met illustraties, kaarten, tabellen. Stamvader is Jan Egberts Cranenborg te Winschoten die ca. 1670 trouwde met Lammigjen Lucas.

24781 **Broeils**. *Stamboom van de familie Broeils*. Stamvader is Lammert Hendriks Broeils (geb: 1783). Uitdraai van 8 web-pagina's.

24842 **Dagelet**. *Stamboom Dagelet: tijdtafel, tijdsbeeld*, 2008. Eén vel A3-formaat met een kort overzicht van een tak van de familie met kleine portretjes. Stamvader is de schoenmaker Franciscus Dagelet, ged. Diest (B) 21-1-1735, die in 1766 het burgerrecht verkrijgt te Groningen.

24887 **Volders**. *Genealogie van het Westerwolder geslacht Folders/Volders*, samengesteld door Harm Luring, 2008, 480 pag. met illustraties en kaarten. Stamvader is Jan Claesens Folders, midden 17^e eeuw landbouwer op het erve Berents (later erve Volders) te Ter Wupping. Het boek is eigenlijk een parenteel: ook familienamen als Boelens, Huiting, Huls, Hulsker, de Jager, Katuin, Kuiper, Moorlag, Nanninga, Prins, Schut, Tammes en Wubs komen ruim aan bod.

24960 **Hidding**. *Het Westerwolder geslacht Hidding*, door Harm Kuper, 2008, 650 pag. Uitgebreide genealogie met veel foto's, verhalen en genealogische overzichten. Stamvader is Hindrick Hidding, geb. ca. 1630 te Smeerling, die ca. 1660 trouwde met Gepcke Broers. Achterin 15 fragmentgenealogieën van de aanverwante families Bi(j)ma, de Boer, Bots, Frikken, Halmingh, Heun, Horlings, Huiting, Huls, Lut(t)jeboer, Moed, Rouw, Scheper en Wubs. En nog korte overzichten van andere families Hidding(h), o.a. afkomstig uit Rolde, Gasselte, Dalen en Wachtum.

Zaterdagopening in 2009

De archieven zijn geopend elke 2^e zaterdag van de maand (behalve in juli en augustus) van 10-16 uur. In het komende voorjaar dus op 10 januari, 14 februari, 14 maart, 11 april, 9 mei en 13 juni 2009. Gesloten op 2 januari, 10 april en van 30 april t/m 5 mei.

Databank Digitale Dagbladen

Het project Databank Digitale Dagbladen (DDD-project) digitaliseert Nederlandse nationale, regionale, lokale en koloniale (dag)bladen uit de periode 1618 t/m 1945. Niet alle kranten worden gedigitaliseerd: een commissie heeft een selectie gemaakt. Ook een aantal Groninger couranten is uitverkoren voor dit project. Het gaat daarbij om vrijwel alle kranten uit de periode 1743 tot 1814, zoals o.a. de *Opregte Nieuwe Groninger Courant* (1743-1748), de *Opregte Groninger Courant* (1748-1773), de *Groninger Courant* (1773-1811) en de *Ommelander Courant* (1787-1811). Het project wordt uitgevoerd door de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag en moet in de loop van 2011 gereed zijn. Vanaf december 2008 zullen de Groninger kranten al raadpleegbaar zijn. Nieuwsgierigen kunnen een voorproefje nemen op de website kranten.kb.nl.

Scanservice

De Groninger Archieven zijn begonnen met een scanservice. U kunt een verzoek doen om aangevraagde stukken te laten scannen op ware grootte (en 300 dpi). Meestal kan men dan dezelfde dag nog de gescande bestanden meenemen. De scans worden geleverd op een USB-stick. Prijzen variëren van € 0,12 tot € 0,25 per scan. Wie regelmatig iets wil laten scannen kan een Groninger Archieven Scankaart kopen. Voor 100 scans betaalt men dan €12,00. De scans worden geleverd in DjVu-formaat.

Uw foto op canvas bij CopyRight kan het!

Verschillende effecten mogelijk, In full color, mono/duotone of zwart/wit.

En 2 dagen levertijd!

Diverse formaten, vanaf 30x30cm t/m 120x100cm

COPYRIGHT!
www.copyright.nl

CopyRight! kerklaan
Kerklaan 49-51
Tel: 050 5714666
kerklaan@copyright.nl

Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

Klaas Niemeijer, kenjniemeijer@planet.nl

Nieuwe boeken

De Groninger cultuurschat – Kerken van 1000 tot 1800. Onder redactie van Justin Kroesen en Regnerus Steensma. Uitg. Van Gorcum, Assen. ISBN 978-90-232-4682-0. Gebonden, € 29,50.

Ditmaal een werkelijk compleet overzicht van het exterieur en interieur, de bouwgeschiedenis, schilderijen, grafzerken enz. van de Groninger Kerken.

Geschiedenis van Groningen. Onder redactie van M.J.G. Duijvendak, H. Feenstra, M. Hillenga en C.G. Santing. Uitg. Waanders, Zwolle. Deel I ISBN 978-90-400-8539-0, deel II ISBN 978-90-400-8540-6 en deel III ISBN 978-90-400-8541-3, gebonden en geleverd in een bijbehorende cassette, € 35,00 per deel.

Deel I verscheen in oktober 2008, deel II verschijnt deze maand en deel III zal in januari 2009 verschijnen. Deze drie boeken moeten worden gezien als opvolger van het in 1976 verschenen boek Historie van Groningen. Nieuwe feiten en inzichten hebben geleid tot de uitgave van deze prachtige geïllustreerde en bijzonder interessante boeken. Een must voor iedereen die geïnteresseerd is in de geschiedenis van Groningen.

Bedrijvigheid in de gemeente Haren van omstreeks 1800 tot 2000, M. Goslinga, Uitg. Boomker, Haren. ISBN 978-90-71809-80-4, gelijmd, € 18,00.

Deel 14 uit de Harener Historische Reeks geeft een beschrijving van een select aantal bedrijven in de gemeente Haren.

Religieus Erfgoed in Groningen. Oude kerken in de Ommelanden. Auteurs: Harm en Wim Plas. Uitg. Profiel Bedum. 2008. ISBN 978-90-5294-411-1. Gebonden, € 26,50. In 134 hoofdstukjes wordt aandacht geschonken aan evenveel kerken.

Versteende wapens - Heraldiek op Groninger kerkhoven. Redmer Alma. Uitg. St. Oude Groninger Kerken, Groningen; gelijmd, Prijs: € 6,00 (Donateursprijs: € 5,70) Op Groninger kerkhoven zijn veel grafstenen te vinden met daarop een familiewapen. Het wapen op de grafsteen geeft aan tot welke familie de overledene behoorde, op welke boerderij hij of zij woonde en welk beroep deze uitoefende. Deze uitgave is de vijfde in een reeks over kerken en kerkhoven, die is uitgebracht door de Stichting Oude Groninger Kerken.

Warffum – zo 't is – zo 't was. Diverse auteurs. Uitg. Welze Media Productions BV, Warffum. ISBN 978-90-5821-900-8. Gebonden € 39,95.

In dit kloeke en fraai geïllustreerde boek wordt aandacht geschonken aan de woningen in Warffum en de bewoners die daarin gewoond hebben. Met een uitgebreid personenregister. Gaat niet heel ver in de tijd terug, maar toch erg interessant.

De randen van Zevenhuizen. Mieneke Zevenberg. Uitg. Soundsea, Leek. ISBN 978-90-8114-253-3. 152 pagina's. Prijs € 22,50.

Een verkenning van de uiterste randen van het veendorp Zevenhuizen. Een fotoverslag met anekdotes en verhalen in een mooi uitgevoerd boek.

Historisch Jaarboek Groningen 2008. Diverse auteurs. Uitg. Stad en Lande, Groningen. 168 pagina's, paperback. Prijs € 15,95.

Diverse historische artikelen en recensies, een beredeneerd overzicht van verschenen publicaties over Groningen en de rubriek Cultureel Erfgoed. In een vernieuwde vormgeving met meer kleur biedt deze jaargang een keur aan zeer uiteenlopende lezenswaardige artikelen.

Stadsrekening Groningen 1540/1541. D.F. Kuiken, W.G. Doornbos en H.J.E. Hartog. Deel 37 in de reeks Groninger Bronnen en Toegangen. Groningen, 2008, 196 pagina's. Prijs € 22,37.

In 1896 publiceerde P.J. Blok zijn *Rekeningen der stad Groningen uit de 16de eeuw*. Daarin zijn de rekeningen uit 1526/27, 1535/36 en 1548 opgenomen. Vóór 1548 zijn nog vier andere rekeningen overgeleverd, die in de serie Groninger Bronnen en Toegangen zullen worden uitgegeven. Deze rekening is de eerste uit die serie. Hierna zullen nog de rekeningen van 1541/42, 1542/43 en 1547 volgen.

Bevolkingslijsten Groningen, 1526-1740. W.G. Doornbos. Deel 55 in de reeks Groninger Bronnen en Toegangen. Groningen, 2008, 120 pagina's. Prijs € 15,55. De achtste uitgave met bevolkingslijsten van de stad Groningen. Deze keer zijn het veelal wat kleinere lijsten, grotendeels uit de 16^e en begin 17^e eeuw.

Bibliografie van genealogische handschriften in de provincie Groningen. W.G. Doornbos. Deel 56 in de reeks Groninger Bronnen en Toegangen. Groningen, 2008, 52 pagina's. Prijs € 10,56.

Dit boekje verschaft een overzicht van de vele genealogieën en kwartierstaten in handschrift, die zich in de Groninger Archieven bevinden in familie- en huisarchieven.

Index op de gilderol van de grootschippers van de stad Groningen. W.G. Doornbos. Deel 58 in de reeks Groninger Bronnen en Toegangen. Groningen, 2008, 36 pagina's. Prijs € 6,58.

Bovenstaande vier delen zijn te bestellen door het verschuldigde bedrag over te maken op bankrekening nummer 46.83.14.741 t.n.v. Stichting STIEP te Groningen. Vermeld duidelijk het deelnummer en uw naam en adres.

Nog te verschijnen boeken

Historische Atlas van Groningen. Meindert Schroor. Uitg. Sun. ISBN: 978-90-8506-480-0, 80 pagina's, atlas. Prijs € 29,50.

Meindert Schroor (1955) is geograaf en historicus. In dit boek worden de kaarten van de stad Groningen behandeld. Van Meindert Schroor verscheen een groot aantal publicaties over de geschiedenis van zowel de stad als de provincie Groningen. Hij vermeldt vaak verrassende details bij een kaart. Verschijnt waarschijnlijk in februari 2009. Prijs onder voorbehoud.

Boerderijen in en om Noordhorn, Zuidhorn en Brittil. Diverse auteurs. Uitg. Profiel Bedum. ISBN 978-90-5294-427-2. ± 480 pagina's, genaaid en gebonden. Prijs € 69,50 bij voorintekening tot 31 januari 2009, daarna € 79,50.

Dit boek beschrijft het ontstaan, de ontwikkelingen en de huidige situatie van ongeveer 120 boerderijen in de voormalige gemeente Zuidhorn. Het boek verschaft ook veel genealogische informatie. Het personen- en namenregister bevat praktisch alle namen van de bewoners van de boerderijen en molens. Verschijnt 21 maart 2009. Een folder over dit boek kan worden aangevraagd op info@profiel.nl.

Zie ook www.boerderijenboeken.nl.

Met verschillende namen toch goed zoeken

Jurgen Wagenaar, webmaster

Achternamen van voorouders kunnen op vele manieren geschreven worden. Denk alleen al aan de verschillende schrijfwijzen van de achternaam Klaassen en alle varianten die mogelijk zijn.

Alle achternamen die de genealoog onderzoekt zijn verwerkt in zijn of haar NGV-profiel. De verschillende schrijfwijzen worden veelal in het profiel voorzien van haakjes om een lange lijst te voorkomen.

Vanuit de afdelingswebmasters en landelijke webmasters is de wens uitgesproken om deze schrijfwijze niet meer te hanteren. Wanneer in het profiel Jansen(s) staat om zowel de familienaam Jansen als Jansens aan te geven dient deze ideaal gezien gesplitst te worden in Jansen, Jansens. Dit omdat de zoekmachine in de site niet automatisch het onderscheid maakt tussen de haakjes en de letters die daar tussen staan.

U kunt uw profiel via de lokale NGV-site bewerken om zo uw onderzochte families te muteren. Mochten er vragen zijn over hoe het bijwerken precies in zijn werk gaat, neemt u gerust contact op via de mail: webmaster@ groningen.ngv.nl.

Alle@@@ digit@@@ (zes-en-twintig)

Antonia Veldhuis, Veenwouden (gecontroleerd door Bert Kranenburg)

In deze rubriek komen interessante homepages en nieuwe digitale bestanden aan bod. Tips kunt u mailen aan antonia.veldhuis@hetnet.nl.

Op zoek naar (bredere) gegevens over Lijphart en annex besloot ik weer eens op de CD-roms van de *Nederlandsche Leeuw*, *Gens Nostra*, rode en blauwe boekjes (enz.) te zoeken. Ik kan ze met Acrobat Reader tegelijk doorzoeken, ze staan in één map. Door op de naam van de partner te zoeken stuitte ik op een genealogie van de Drentse familie Hidding, verschenen in het jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie in 1972. En wat hebben we het dan nu gemakkelijker dan vroeger. Met behulp van www.allegroningers.nl kon ik meteen diverse leemtes in dit artikel opvullen. Eenvoudig een deel van de naam intikken met voor meerdere mogelijkheden een * en voila! De scan (via aanklikken **gezochte item** en **Acte inzien**) bekijken leverde nog extra info op, zoals getuigen en aantekeningen in de marge van een akte.

Nu we het toch over CD's hebben: Van Drenthe is *de Etstoel van 1609 tot 1811* intussen gedigitaliseerd. Een korte (complete) beschrijving, zoekmodule en de originele gescande aktes. Allerlei soorten geschillen over boedels, testamenten, aankopen, grenzen enz. Ook te verkrijgen zijn diverse *Schultenprotocollen*, *Ons Waardeel/Spint Arwten* en *de (Nieuwe) Drentse Volksalmanak (1837-2001)*. Voor meer informatie zie www.homanfree.nl/CDroms.

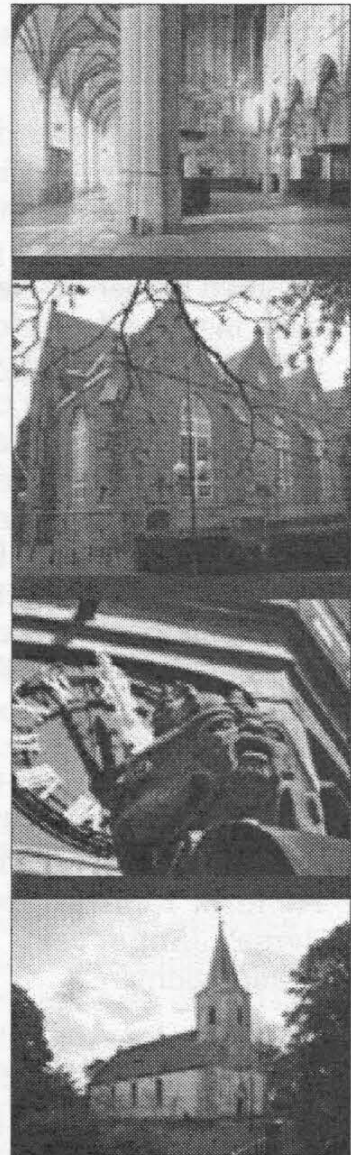
Uit boeken haal je, door middel van de bronvermelding, nieuwe titels van boeken. Op sites heb je vaak vermeldingen van andere interessante pagina's. Ook beide kan. Zo gaf Joop van Campen de tip van een boek waarin veel links worden genoemd: *Friezen uit vroeger eeuwen, Opschriften uit Friesland 1280-1811* van drs. Hessel de Walle. Zeg maar de Friese Pathuis.

www.vbmk.nl/jacobijnerkerk is de site van de zeven eeuwen oude Grote Kerk in Leeuwarden, waar de Friese Nassau's liggen begraven. Het is een onderdeel van de site van de Vereniging van Beheerders van Monumentale Kerkgebouwen. Op hun hoofdsite (www.vbmk.nl) is via **Monumentale locaties** toegang tot veel kerken. Op de kaart die daar staat een provincie aanklikken geeft de gebouwen daarin. Ik keek even op de pagina van de Martinikerk in Groningen, waar o.a. (in pdf-formaat) het tijdschrift *Miniatuur* te lezen is. In het maartnummer van dit jaar o.a. een artikel over de orgelbouwer Arp Schnitger. De site van de Nicolaïkerk in Appingedam laat zelfs carillon- en orgelmuziek horen. Van Groningen staan er verder de Der Aa-kerk en de Evangelisch Lutherse kerk, beide in Stad en Kerken van de Stichting Oude Groninger Kerken in Groningen.

Voor de Groninger-Fries (of v.v.) met voorouders in Harlingen is www.harlingerrijkdom.nl leuk. Een mooi ogende, duidelijke site over onderzoek naar doopsgezinden en hun netwerken van 1650-1850. Verder algemene info en 18 uitgewerkte families met zijlijnen en veel bronnen. Enige andere links die Joop tipte: www.angelfire.com/vt/sneuper (zoeken in Noordoost Friesland) en www.de-zonnewijzerkring.nl en www.maritiemdigitaal.nl (spreken beide voor zich).

Een bijzondere vermelding verdient (ook tip Joop) de heel mooi ogende site www.genealogiedomein.nl. Duidelijke layout en veel info over plaatsen in de Achterhoek. De steden en dorpen waarvan digitale bestanden zijn gemaakt zijn te vinden in de linker kolom, een hele rij. Zelf vond ik een lang gezochte voorouder in Bredevoort, maar mensen met militaire voorouders zouden eens kunnen zien of er in de garnizoensplaats Zutphen iets van hun gading is. Enige bestanden: doop-, trouw-, begraaf- en lidmatenboeken, morgengaven en oud rechterlijk archief. Via **Genealogie links** (3^e item links boven onder **Hoofdmenu**) verschijnen 15 links uit geheel Nederland in de middenkolom, die weer doorverbinden met ander sites. Rechts op de pagina belangrijk nieuws. Hieronder ook **Geheim Register Ontslagen Gevangenen**. (Beschrijving: zie eind artikel).

Anje G. Bousema-Valkema stuurde een mooie zoeksite voor Amerikagangers: <http://pilot.familysearch.org/recordsearch/start.html#p=0>. Naam intikken geeft pagina met treffers, waarop persoon, gebeurtenis, echtgenoot en kinderen en ouders. De onderstreepte blauwe naam linkt door. Mevr. Bousema schrijft: "Hierbij wil ik wel graag een paar opmerkingen plaatsen. De vrouwen worden vaak vermeld onder de familienaam van hun man. Verder zijn veel verschrijvingen mogelijk, want als men bij aankomst in de USA zijn/haar naam opgaf werd dat niet altijd juist genoteerd. Doordat men dikwijls de naam in het dialect zei, werd het nog moeilijker. De site is uiteraard helemaal in het Engels. Wanneer er gegevens over een persoon gevonden zijn, is (meestal) rechts boven een klein open geslagen boekje te zien. Wanneer je daar op inzoomt kun je het vergroten. Bij de gegevens van de gevonden persoon worden allerlei nummers genoemd, die op deze pagina's slaan". De site is nog in ontwikkeling, er

zitten nog wat onvolkomenheden in, aldus de oorspronkelijke inzender John Dryfhout. Tip van mij: soms is het eenvoudiger alleen een achternaam in te vullen.

Foto's waren vroeger duur. Niet iedereen zal dus een afbeelding hebben van een voorouder die rond 1885 is gemaakt. Tenzij je geluk hebt en hij of zij komt voor in het **Geheim Register Ontslagen Gevangenen - 1882-1896** van het huis van Bewaring van Leeuwarden. Van bijna alle personen die "zaten" (1677 personen) is een foto gemaakt. Ze kwamen uit geheel Nederland. Dit geheim register was bedoeld om bepaalde categorieën in vrijheid gestelde gedetineerden door justitie en politie beter in de gaten te kunnen houden. Via www.friesfotoarchief.nl kunt u zoeken of er een bekende in dit archief zit. Na kiezen van de zoektaal, naast de vlaggetjes, krijgt u een zoekscherm. Naam bovenin intikken bij **Vrije tekst**, bij het vierde scherm **Collectie** aantikken **Geheim Register Ontslagen Gevangenen** en **OK** en **Zoeken** geven. Bij de gevonden treffers ziet u (meestal) **Afbeelding** en **Beschrijving**. Het hier genoemde bladzijdennummer kunt u vinden via **Klik hier** (achter link naar **Bron**). Dit pdf-bestand geeft uitgebreide info over personen en veroordeling. Als u dit op 100% zet kunt u er met de pijltjestoets door het geopende boek bladeren. Achterin elk boek is een index op gevangenen. Geeft u geen naam in het zoekscherm en klikt u op **Zoeken**, dan bladert u (per tien personen) door het hele bestand. Wie weet doet u een onverwachte vondst. Deze mogelijkheid is er ook per jaar. Dan een jaar typen in het vak **Vrije tekst**. Ik liep voor u "even" het register van 1882 door en vond de volgende Groningers: Benedictus Johannes Gevers, Freerk Kappelhof, Menzo Martens, Einte Postema, Hendrik Reinders Medema, Jantje Veen en Pieter Veldman.

Nu we toch in de delinquenten zitten: Heeft u voorouders die in de periode 1833 tot 1933 voor het Gerecht moesten verschijnen voor de Arrondissementsrechtbanken in Heerenveen,

Leeuwarden of Sneek? Dan kunt u (binnenkort - planning is/was december 2008) zoeken in de rollen van deze van strafbare feiten verdachte personen. Te doorzoeken via www.tresoar.nl.

Met deze sites bent u wel een tijdje zoet. Mocht u tijdens het surfen leuke pagina's tegenkomen, dan zijn die uiteraard van harte welkom.

**Lubbert de Vries afkomstig uit Winschoten.
Gefotografeerd in respectievelijk 1884, 1887 en 1894.**

Bij het drieluik (zie hiernaast) v.l.n.r.:

- Anthonia Theodora Venema (1906-1909), tante van Claire Aeneae Venema.
- Annette Harmina (1901-1965) en Meindert Flikkema (1904-2000), tante en vader van Netty van der Deen-Flikkema.
- Egbert Jakob de Vries (1900-1997), vader van Hans de Vries.

Vragen en antwoorden

redactie Johan Waterborg

Deze rubriek is bedoeld voor specifieke vragen op genealogisch gebied in de provincie Groningen en voor algemene vragen van genealogische aard. Antwoorden komen van de Roots@Groningen-lezers; de redactie doet geen onderzoek naar aanleiding van gepubliceerde vragen.

Voor deze rubriek gelden enkele "spelregels":

- Formuleer uw vraag zo bondig mogelijk;
- Per inzender worden niet meer dan drie vragen per keer behandeld. Indien u meer dan drie vragen instuurt dan worden deze verspreid over meerdere afleveringen;
- Vergeet bij schriftelijk gestelde vragen niet uw volledige adres te vermelden;
- Het kan gebeuren dat uw vragen door de redactie ingekort of anders geformuleerd worden;
- Als u het antwoord weet op een vraag, stuur deze dan niet (alleen) aan degene die de vraag gesteld heeft, maar ook aan de redacteur van de vragenrubriek. Het antwoord wordt dan in de Roots@Groningen geplaatst zodat alle lezers er kennis van kunnen nemen.

U kunt uw vragen en antwoorden sturen naar: J.A.P. Waterborg, Vijverweide 27, 9791 EA Ten Boer, tel: 050-3021294, e-mail: waterborg@kpnplanet.nl.

VRAGEN

2009/01 Twee Groningse Schippers

Deze vraag is afkomstig van Jan de Jong, hij heeft zich op pagina 4 van dit nummer aan u voorgesteld:

Onderstaande tekst komt binnenkort in de nieuwsbrief van de HKK (Historische Kring Krimpen). Omdat ik toch wel benieuwd ben of Groningse onderzoekers meer kunnen vertellen over beide schippers, stuur ik hierbij de tekst.

Opvallend is het verhaal van twee Groningse schippers. Nog afgezien van het feit dat ze, voor die tijd, in Krimpen aan den IJssel behoorlijk ver van huis waren. In januari 1748 meldden Jan Dirks Fijn uit Sappemeer en Harmen Harmens uit De Pekel (Pekela) zich bij de schout van Krimpen. Ze wilden hun *tasschenschepen* ruilen. Het schip van Harmen Harmens lag op de werf van Maarten de Jongh, het andere in de Hollandsche IJssel. Omdat er toch wel sprake was van een verschil in waarde, werd er een betalingsafpraak gemaakt: Jan Dirks Fijn zou nog f 570 aan Harmen Harmens betalen, f 200 ineens en de rest op afbetaling van f 80 per jaar, de laatste afbetaling (in 1752) een bedrag van f 50.

Wat de achtergrond van deze scheepsruil was, kon niet worden achterhaald. Een tusschip, tusschuit of taske is trouwens een aan een snik- of trekschuit verwant scheepstype met een scherpe steven en een platte bodem, vaak gebruikt voor het vervoer van turf en andere massagoederen voornamelijk in de provincie Groningen. Wellicht hadden deze schepen Groningse turf naar Rotterdam vervoerd.”

(bron: Oud Rechterlijk Archief van Krimpen aan de IJssel in het Streekarchief te Gouda)

Jan de Jong, Krimpen aan de IJssel

2009/02 Diverse Groningers

- Geert Havestadt heeft in 1682 in stad Groningen een verhouding met zijn dienstmeid Anna Christoffers en in 1696 met Cornelisje Jans. Uit beide relaties wordt een kind geboren. Gevraagd gegevens over Anna en Cornelisje.
- Doedo Leulinck (Lolinck, Leuling, Leuning enz.) is jaren naar West-Indië geweest en vindt rond 1706 bij terugkomst zijn echtgenote Lijsbeth Ruggen (tr. 1697, zij van Norden in Duitsland) met een intussen geboren kind. Vraag: gegevens Lijsbeth en kind (doop niet gevonden).
- De ouders van bovengenoemde Doedo zijn rechter (in Loppersum) Hindricus Loelink en Reenje Doedens van Beerta. Zij trouwden 1648. Ook over dit echtpaar wil ik wel iets meer weten. Bekend zijn hun kinderen en geschillen in Stedum.

Antonia Veldhuis, Veenwouden

2009/03 Verdwenen familielid

Al jaren ben ik op zoek naar de mysterieuze verdwijning van een familielid in de Verenigde Staten. Het betreft Anje Niemeijer, die op 9 september 1855 in de gemeente Oldehove werd geboren. Op 13 mei 1882 trouwde ze in Oldehove met Harm Werkema. Op 10 augustus 1883 werd in Saaksum hun zoon Geert geboren.

Op 23 april 1887 emigreerde het gezin naar de U.S.A. Op pagina 97 van de Membership Records 1874-1942 van de Beckwith Hills Christian Reformed Church is haar naam vermeld. Op 15 februari 1893 hertrouwt Harm Werkema in Kent, Michigan, met Johanna de Vries. Van Anje ontbreekt verder elk spoor.

Deze vraag is afkomstig van ons nieuwe redactielid Klaas Niemeijer

Bij de voorplaat

Idee en uitvoering Antonia Veldhuis

Bovenste rij:

- Berend, Grietina, Aikina en Wubbo Thoofs. Ooms en tantes van Jan Pieter de Groot.
- Grietje Koster (1940-1945), achternicht van Willem Bodde Wzn.

Middelste rij:

- Truusje Hubert (1917-2007), moeder van Claire Aeneae Venema.
- Harm Jacob Waterborg (1904-1908), broer van de opa van Johan Waterborg.
- Garbrand Gerhard Meijer (1893-1979), vader van Kineke Beintema-Meijer.

Onderste rij van links naar rechts:

- Klaassien Leemborg in 1915 met haar kinderen Jacob, baby Roelf, Hendrikje, (midden) Henderika, Maria Henderika en (vooraan) Hindrik Schrik. De baby (1915-1984) is de vader van Roelf Schrik.
- Bouwina Beintema (1917-2006), moeder van Antonia Veldhuis.

Bestuur van de afd. Groningen

- **Voorzitter (en afgevaardigde)**

G. Zuidema
Zilverlaan 30
9743 RK Groningen
050 – 577 63 63

voorzitter@groningen.ngv.nl

- **Vice-voorzitter en penningmeester**

H. Boels
Stadsweg 47
9791 KA Ten Boer
050 – 302 32 07

penningmeester@groningen.ngv.nl

- **Secretaris (web-coördinator en plv. afgevaardigde)**

E.F. van der Laan
Mudaheerd 102
9737 XD Groningen
050 – 525 76 10

secretaris@groningen.ngv.nl

- **Bestuurslid (PR)**

J.A.P. Waterborg
Vijverweide 27
9791 EA Ten Boer
050 – 302 12 94

pr@groningen.ngv.nl

Afdelingswebsite: <http://groningen.ngv.nl>

J.J.T. Wagenaar
Spiegelstraat 103
9721 JT Groningen
050 – 526 67 01

webmaster@groningen.ngv.nl

Redactie Roots@Groningen

redactie@groningen.ngv.nl

H.J.E. Hartog
Snelliusstraat 28
9727 JN Groningen
050 – 525 33 33

K. Niemeijer
Boerhoorn 56
9841 HZ Vries
0592 – 54 22 62

A. Veldhuis
Dr. A. Plesmanlaan 75
9269 PJ Veenwouden
0511 – 47 58 98

J.A.P. Waterborg
Vijverweide 27
9791 EA Ten Boer
050 – 302 12 94

Contactdienst (CALS)

T.K.J. Wagenaar
Spiegelstraat 103
9721 JT Groningen
050 – 526 67 01
cals@groningen.ngv.nl

Knipseldienst

F. Renssen
Hoofdweg 396
9765 CT Paterswolde
050 – 364 16 10
knipseldienst@groningen.ngv.nl

Kinnen wie joe helpen?		Computer algemeen	Contactdienst	Genealogie beginners	Genealogie gevorderden	HazaData	Heraldiek	Internet	Kadaster	Militairen (Staats leger)	NGV algemeen	Notarieel	ProGen
J.W.H. van Campen	050 – 501 82 14			✓	✓					✓			
Ir. A. Daae	050 – 309 22 93						✓						
H.J.E. Hartog	050 – 525 33 33			✓	✓						✓		
G.W. Kuijk	050 – 403 15 97					✓			✓			✓	
M.J. de Lange	058 – 280 24 85			✓	✓	✓					✓		
P. Molema	079 – 342 36 80	✓				✓		✓					
R.O. Roffel	050 – 577 04 01					✓							
A. Veldhuis	0511 – 47 58 98			✓	✓			✓					
T.K.J. Wagenaar	050 – 526 67 01		✓							✓			✓

Roots@Groningen

ISSN-nummer: 1380-7277

Indien onbestelbaar: Eilko van der Laan, Mudaheerd 102,
 9737 XD Groningen